Zbirka odločb sodne prakse

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA
MACIEJA SZPUNARJA,
predstavljeni 6. februarja 2025 [1]

Zadeva C-492/23

X
proti
Russmedia Digital SRL,
Inform Media Press SRL

(Predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo Curtea de Apel Cluj (višje sodišče v Cluju, Romunija))

„Predhodno odločanje – Približevanje zakonodaj – Elektronsko poslovanje – Direktiva 2000/31/ES – Varstvo osebnih podatkov – Uredba (EU) 2016/679 – Odgovornost posrednih ponudnikov storitev – Ponudnik storitev informacijske družbe, ki je tudi upravljavec osebnih podatkov – Odgovornost – Obseg“

I. Uvod

1. Vprašanja za predhodno odločanje v obravnavani zadevi se nanašajo na določbe Direktive 2000/31/ES [2] in Uredbe (EU) 2016/679 [3].

2. Ta vprašanja se postavljajo v sporu med fizično osebo in upravljavcem spletne tržnice, kjer je bil brez privolitve te osebe objavljen oglas, v katerem je bilo navedeno, da ta oseba ponuja spolne storitve. Posebnost te zadeve je v tem, da je zadevni oglas vseboval osebne podatke.

3. Predložitveno sodišče želi s svojimi vprašanji, ki se nanašajo na SUVP, v zvezi s tem opredeliti, ali je po eni strani upravljavec spletne tržnice, kakršna je ta iz spora o glavni stvari, kršil obveznosti, ki so mu bile naložene v skladu s to uredbo, po drugi strani pa še, ali za takega upravljavca lahko velja izvzetje iz odgovornosti na podlagi člena 14(1) Direktive 2000/31, kar zadeva oglas, objavljen na tej spletni tržnici. Ta predlog za sprejetje predhodne odločbe torej Sodišču omogoča, da se izreče o razmerju med ureditvama, vzpostavljenima s tema aktoma prava Unije.

[1] Jezik izvirnika: francoščina.

[2] Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta z dne 8. junija 2000 o nekaterih pravnih vidikih storitev informacijske družbe, zlasti elektronskega poslovanja na notranjem trgu (Direktiva o elektronskem poslovanju) (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 13, zvezek 25, str. 399).

[3] Uredba Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov) (UL 2016, L 119, str. 1, popravek v UL 2018, L 127, str. 2, v nadaljevanju: SUVP).

II. Pravni okvir

A. Pravo Unije

1. Direktiva 2000/31

4. Člen 1 Direktive 2000/31, naslovljen „Cilji in področje uporabe“, v odstavku 5 med drugim določa, da se ta direktiva „ne uporablja za […] vprašanja v zvezi s storitvami informacijske družbe, ki jih zajemata Direktivi 95/46/ES[4] in 97/66/ES[5]“.

5. Členi 12, 13 in 14 te direktive, ki so v oddelku 4, naslovljenem „Odgovornost posrednih ponudnikov storitev“, poglavja II te direktive, naslovljenega „Načela“, se nanašajo na ponudnika storitev informacijske družbe, ki zagotavlja izključni prenos, shranjevanje v predpomnilniku ali vrsto shranjevanja, imenovano gostiteljstvo. Te določbe določajo tudi pogoje, pod katerimi so ti ponudniki izvzeti iz odgovornosti za podatke uporabnikov njihovih storitev.

6. Člen 14(1) navedene direktive, naslovljen „Gostiteljstvo“, določa:

„Države članice zagotovijo, da ponudnik storitve, če se storitev informacijske družbe nanaša na shranjevanje podatkov, ki jih zagotovi prejemnik storitve, ni odgovoren za podatek, ki ga je shranil na zahtevo prejemnika storitve, pod pogojem, da:

(a) ponudnik dejansko ne ve za nezakonito dejavnost ali podatek in mu glede odškodninskih zahtevkov niso znana dejstva ali okoliščine, iz katerih je očitno, da gre za nezakonito dejavnost ali podatek,

ali

(b) ponudnik, takoj ko za to izve ali se tega zave, nemudoma ukrepa in odstrani ali onemogoči dostop do podatka.“

7. Člen 15 te direktive, naslovljen „Brez splošne obveznosti za nadzor“, določa:

„1. Države članice ponudnikom glede opravljanja storitev iz členov 12, 13 in 14 ne predpišejo splošne obveznosti za nadzor podatkov pri njihovem prenosu ali shranjevanju, pa tudi ne za dejavno raziskovanje okoliščin, na podlagi katerih se domneva, da gre za nezakonito dejavnost.

2. Države članice lahko določijo, da morajo ponudniki storitev informacijske družbe nemudoma obvestiti pristojne organe o domnevnih nezakonitih dejavnostih ali podatkih prejemnikov njihove storitve ali da morajo pristojnim organom na zahtevo sporočiti podatke, na podlagi katerih je možno identificirati prejemnike njihove storitve, s katerimi so sklenili dogovore o shranjevanju.“

[4] Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. oktobra 1995 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 13, zvezek 15, str. 355).

[5] Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. decembra 1997 o obdelavi osebnih podatkov in varstvu zasebnosti v telekomunikacijskem sektorju (UL 1998, L 24, str. 1).

2. SUVP

8. Člen 2 SUVP, naslovljen „Področje uporabe“, v odstavku 4 določa:

„Ta uredba ne posega v uporabo Direktive [2000/31], zlasti v uporabo pravil o odgovornosti posrednih ponudnikov storitev iz členov 12 do 15 navedene direktive.“

9. Člen 4 te uredbe, naslovljen „Opredelitev pojmov“, določa:

„V tej uredbi:

[…]

(7) ‚upravljavec‘ pomeni fizično ali pravno osebo, javni organ, agencijo ali drugo telo, ki samo ali skupaj z drugimi določa namene in sredstva obdelave; kadar namene in sredstva obdelave določa pravo Unije ali pravo države članice, se lahko upravljavec ali posebna merila za njegovo imenovanje določijo s pravom Unije ali pravom države članice;

(8) ‚obdelovalec‘ pomeni fizično ali pravno osebo, javni organ, agencijo ali drugo telo, ki obdeluje osebne podatke v imenu upravljavca;

[…]

(11) ‚privolitev posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki‘ pomeni vsako prostovoljno, izrecno, informirano in nedvoumno izjavo volje posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, s katero z izjavo ali jasnim pritrdilnim dejanjem izrazi soglasje z obdelavo osebnih podatkov, ki se nanašajo nanj;

[…]“

10. Člen 5 te uredbe, naslovljen „Načela v zvezi z obdelavo osebnih podatkov“, določa:

„1. Osebni podatki so:

(a) obdelani zakonito, pošteno in na pregleden način v zvezi s posameznikom, na katerega se nanašajo osebni podatki (‚zakonitost, pravičnost in preglednost‘);

(b) zbrani za določene, izrecne in zakonite namene ter se ne smejo nadalje obdelovati na način, ki ni združljiv s temi nameni […] (‚omejitev namena‘);

[…]

(f) obdelujejo se na način, ki zagotavlja ustrezno varnost osebnih podatkov, vključno z zaščito pred nedovoljeno ali nezakonito obdelavo ter pred nenamerno izgubo, uničenjem ali poškodbo z ustreznimi tehničnimi ali organizacijskimi ukrepi (‚celovitost in zaupnost‘).

2. Upravljavec je odgovoren za skladnost z odstavkom 1 in je to skladnost tudi zmožen dokazati (‚odgovornost‘).“

11. Člen 6 te uredbe, naslovljen „Zakonitost obdelave“, v odstavku 1 določa:

„Obdelava je zakonita le in kolikor je izpolnjen vsaj eden od naslednjih pogojev:

(a) posameznik, na katerega se nanašajo osebni podatki, je privolil v obdelavo njegovih osebnih podatkov v enega ali več določenih namenov;

[…]“

12. Člen 7 SUVP, naslovljen „Pogoji za privolitev“, v odstavku 1 določa:

„Kadar obdelava temelji na privolitvi, mora biti upravljavec zmožen dokazati, da je posameznik, na katerega se nanašajo osebni podatki, privolil v obdelavo svojih osebnih podatkov.“

13. Členi od 24 do 26 te uredbe so v oddelku 1, naslovljenem „Splošne obveznosti“, poglavja IV te uredbe, naslovljenega „Upravljavec in obdelovalec“.

14. Člen 24 navedene uredbe, naslovljen „Odgovornost upravljavca“, v odstavku 1 določa:

„Ob upoštevanju narave, obsega, okoliščin in namenov obdelave, pa tudi tveganj za pravice in svoboščine posameznikov, ki se razlikujejo po verjetnosti in resnosti, upravljavec izvede ustrezne tehnične in organizacijske ukrepe, da zagotovi in je zmožen dokazati, da obdelava poteka v skladu s to uredbo. Ti ukrepi se pregledajo in dopolnijo, kjer je to potrebno.“

15. Člen 25 iste uredbe, naslovljen „Vgrajeno in privzeto varstvo podatkov“, v odstavkih 1 in 2 določa:

„1. Ob upoštevanju najnovejšega tehnološkega razvoja, stroškov izvajanja ter narave, obsega, okoliščin in namenov obdelave, pa tudi tveganj za pravice in svoboščine posameznikov, ki so povezana z obdelavo in se razlikujejo po verjetnosti in resnosti, upravljavec tako v času določanja sredstev obdelave kot tudi v času same obdelave izvaja ustrezne tehnične in organizacijske ukrepe, kot je psevdonimizacija, ki so oblikovani za učinkovito izvajanje načel varstva podatkov, kot je načelo najmanjšega obsega podatkov, ter v obdelavo vključi potrebne zaščitne ukrepe, da se izpolnijo zahteve te uredbe in zaščitijo pravice posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki.

2. Upravljavec izvede ustrezne tehnične in organizacijske ukrepe, s katerimi zagotovi, da se privzeto obdelajo samo osebni podatki, ki so potrebni za vsak poseben namen obdelave. Ta obveznost velja za količino zbranih osebnih podatkov, obseg njihove obdelave, obdobje njihove hrambe in njihovo dostopnost. S takšnimi ukrepi se zagotovi zlasti, da osebni podatki niso samodejno dostopni nedoločenemu številu posameznikov brez posredovanja zadevnega posameznika.“

16. Člen 26 SUVP, naslovljen „Skupni upravljavci“, v odstavku 1 določa:

„Dva ali več upravljavcev, ki skupaj določijo namene in načine obdelave, so skupni upravljavci. Skupni upravljavci na pregleden način z medsebojnim dogovorom določijo dolžnosti vsakega od njih z namenom izpolnjevanja obveznosti v skladu s to uredbo, zlasti v zvezi z uresničevanjem pravic posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, in nalogami vsakega od njih glede zagotavljanja informacij iz členov 13 in 14, razen če in kolikor so dolžnosti vsakega od

upravljavcev določene s pravom Unije ali pravom države članice, ki velja za upravljavce. Z dogovorom se lahko določi kontaktna točka za posameznike, na katere se nanašajo osebni podatki.“

B. Romunsko pravo

17. Člen 11 Legea nr. 365/2002 privind comerțul electronic (zakon št. 365/2002 o elektronskem poslovanju) z dne 7. junija 2002,[6] kakor je bil spremenjen z Legea nr. 121/2006 pentru modificarea și completarea nr. 365/2002 privind comerțul electronic (zakon št. 121/2006 o spremembi in dopolnitvi zakona št. 365/2002 o elektronskem poslovanju) z dne 4. maja 2006[7] (v nadaljevanju: zakon št. 365/2002), določa:

„1. Če ni v tem zakonu določeno drugače, za ponudnike storitev veljajo zakonske določbe, ki urejajo nastanek civilne, kazenske in upravne odgovornosti.

2. Ponudniki storitev so odgovorni za informacije, ki jih zagotovijo sami ali se zagotovijo v njihovem imenu.

3. Ponudniki storitev niso odgovorni za informacije, ki se prenašajo ali shranjujejo oziroma do katerih zagotavljajo dostop pod pogoji, določenimi v členih od 12 do 15.“

18. Člen 14 tega zakona, naslovljen „Trajna hramba podatkov, shranjevanje podatkov – gostovanje“, določa:

„1. Če storitev informacijske družbe zajema shranjevanje podatkov, ki jih zagotovi prejemnik te storitve, ponudnik storitve ni odgovoren za podatke, ki jih je shranil na zahtevo prejemnika, če je izpolnjen eden od teh pogojev:

(a) ponudnik storitve ne ve za nezakonitost dejavnosti ali shranjenega podatka in mu glede odškodninskih zahtevkov niso znana dejstva ali okoliščine, iz katerih bi izhajalo, da bi lahko zadevna dejavnost ali podatek posegala v pravice tretje osebe;

(b) ponudnik, takoj ko izve za nezakonitost zadevne dejavnosti ali podatka oziroma takoj ko se seznani z dejstvi ali okoliščinami, iz katerih izhaja, da bi lahko zadevna dejavnost ali podatek posegala v pravice tretje osebe, nemudoma ukrepa in odstrani ali onemogoči dostop do podatka.

2. Odstavek 1 se ne uporablja, če prejemnik ukrepa v okviru pooblastil ali pod nadzorom ponudnika storitev.

3. Določbe tega člena ne vplivajo na možnost sodnega ali upravnega organa, da od ponudnika storitev zahteva končanje kršitve varstva podatkov ali da prepreči tako kršitev, niti na možnost, da se vzpostavijo vladni postopki za omejitev ali prekinitev dostopa do podatkov.“

[6] *Monitorul Oficialal României*, del I, št. 483 z dne 5. julija 2002.

[7] *Monitorul Oficialal României*, del I, št. 403 z dne 10. maja 2006.

III. Dejansko stanje v sporu o glavni stvari, vprašanja za predhodno odločanje in postopek pred Sodiščem

19. Russmedia Digital SRL (v nadaljevanju: Russmedia), družba romunskega prava, je lastnica spletne tržnice www.publi24.ro, na kateri je mogoče objavljati brezplačne ali plačljive oglase, zlasti za prodajo blaga ali opravljanje storitev v različnih krajih v Romuniji.

20. Neznana oseba je 1. avgusta 2018 na tej spletni tržnici objavila oglas s poniževalno in žaljivo vsebino v zvezi tožečo stranko v postopku v glavni stvari, saj je bilo v njem navedeno, da ta ponuja spolne storitve (v nadaljevanju: sporni oglas). Ta oglas je vseboval fotografije tožeče stranke v postopku v glavni stvari, ki so bile uporabljene brez njene privolitve in so bile pridobljene iz računa, ki ga je imela zakonito odprtega na enem od družbenih omrežij, ter njeno telefonsko številko. Pred objavo tega oglasa ni bilo opravljeno nikakršno preverjanje identitete osebe, ki ga je objavila. Družba Russmedia je, potem ko je tožeča stranka v postopku v glavni stvari navezala stik z njo, navedeni oglas s svoje spletne tržnice odstranila v manj kot uri. Vendar je bil isti oglas z navedbo prvotnega vira objavljen tudi na drugih spletnih straneh z oglaševalsko vsebino, kjer je še zdaj dostopen.

21. Ker je tožeča stranka v postopku v glavni stvari menila, da sporni oglas krši njene pravice, je vložila tožbo zoper družbo Russmedia.

22. Judecătoria Cluj-Napoca (prvostopenjsko sodišče v Cluju-Napoci, Romunija) je tožbi ugodilo in družbi Russmedia na podlagi člena 253 civilnega zakonika [8] za nepremoženjsko škodo, nastalo zaradi kršitve pravice tožeče stranke v postopku v glavni stvari do lastne podobe, časti in ugleda, kršitve njene pravice do zasebnega življenja ter neskladne obdelave njenih osebnih podatkov naložilo plačilo zneska v višini 7000 EUR. To sodišče je namreč menilo, da sporni oglas pomeni kršitev obveznosti, ki jih ima družba Russmedia na podlagi SUVP. Navedeno sodišče je menilo, da je to, da je družba Russmedia dovolila spletno objavo in nato razširjanje tega oglasa, pomenilo grob poseg v pravice tožeče stranke v postopku v glavni stvari.

23. Le Tribunalul Specializat Cluj (specializirano sodišče v Cluju, Romunija) je ugodilo pritožbi družbe Russmedia in razsodilo, da tožba tožeče stranke v postopku v glavni stvari ni utemeljena, saj ta družba ni avtorica spornega oglasa. To sodišče je menilo, da je družba Russmedia zagotavljala le storitev shranjevanja oglasov, ne da bi bila dejavno vključena „glede njihove vsebine“, in da se v teh okoliščinah uporablja izvzetje iz odgovornosti na podlagi člena 14(1) zakona št. 365/2002.

24. Po navedbah pritožbenega sodišča je družba Russmedia sporni oglas s svoje spletne tržnice odstranila manj kot eno uro po tem, ko je tožeča stranka v postopku v glavni stvari navezala stik z njo. To sodišče je menilo, da je družba Russmedia izvzeta iz odgovornosti za zatrjevano škodo, ker ta družba ni bila avtorica zadevnega oglasa ter ga je ob upoštevanju člena 11(3) in člena 14(1)(b) zakona št. 365/2002 onemogočila, takoj ko je bila seznanjena s tem, da bi se lahko z njim posegalo v pravice tožeče stranke v postopku v glavni stvari.

[8] Ta določba v predložitveni odločbi sicer ni navedena, vendar vsebuje določbe o sredstvih, ki jih ima za obrambo na voljo oseba, katere nepremoženjske pravice so bile kršene ali ogrožene. Taka oseba lahko pred sodiščem zahteva zlasti odškodnino ali glede na posamezen primer finančno nadomestilo za škodo, ki ji je nastala, če jo je mogoče pripisati storilcu dejanja, ki je povzročilo škodo.

25. Kar zadeva obveznost upravljavca, da pred objavo oglasa preveri, ali ima njegov avtor pravico uporabiti osebne podatke v njem, je pritožbeno sodišče nato menilo, da se uporablja člen 11 podrobnih pravil za uporabo zakona št. 365/2002, v skladu s katerim ponudniku storitev informacijske družbe ni treba opravljati nadzora nad shranjenimi informacijami. [9]

26. Nazadnje, pritožbeno sodišče je menilo, da družbi Russmedia ni mogoče očitati, da ni sprejela ukrepov za preprečitev spletnega razširjanja spornega oglasa. Po njegovem mnenju je bila storitev, ki se je zagotavljala, objava tega oglasa, pri čemer so bili sprejeti ukrepi za onemogočenje dostopa javnosti do njega, takoj ko je tožeča stranka v postopku v glavni stvari družbo Russmedia opozorila nanj. To sodišče je zato menilo, da se v obravnavani zadevi uporablja zakon št. 365/2002, v skladu s katerim je ta družba izvzeta iz odgovornosti za nepremoženjsko škodo, nastalo zaradi vsebine oglasov, ki jih uporabniki objavijo na spletnem mestu www.publi24.ro.

27. Tožeča stranka v postopku v glavni stvari je zoper to odločbo vložila pritožbo pri Curtea de Apel Cluj (višje sodišče v Cluju, Romunija), ki je predložitveno sodišče.

28. Tožeča stranka v postopku v glavni stvari je ob vložitvi pritožbe zlasti trdila, da zakon št. 365/2002 v razmerju do SUVP ni *lex specialis* in bi torej moralo pritožbeno sodišče odgovornost družbe Russmedia preučiti glede na določbe te uredbe.

29. Poleg tega tožeča stranka v postopku v glavni stvari navaja, da vloga družbe Russmedia ni bila zgolj strankam zagotoviti poseben tehnični pripomoček za dostop do gostiteljskega strežnika. Po njenih navedbah je imela ta družba tudi vlogo upravljavca, saj je zaradi učinkovitega upravljanja z informacijami posredovala na ravni vsebine oglasov. Navedena družba kot upravljavec zadevnega spletnega mesta naj bi shranjevala in obdelovala vsebino informacij. Obdelava in shranjevanje podatkov ter njihovo dajanje na voljo javnosti v določeni obliki naj bi vključevali tako analizo podatkov in informacij iz oglasov kot tudi njihovo upravljanje, potrebno za zagotovitev preprostega dostopa javnosti, kar naj bi kazalo na neposredno vpletenost te družbe. Zato naj se člen 14 zakona št. 365/2002 v obravnavani zadevi ne bi uporabljal. Tožeča stranka v postopku v glavni stvari poleg tega meni, da se izvzetje iz odgovornosti na podlagi te določbe ne uporablja, če je odgovornost ugotovljena na podlagi drugih predpisov, kot je SUVP, kar po njenem mnenju velja v obravnavani zadevi.

30. Predložitveno sodišče je pritožbi ugodilo, saj je menilo, da pritožbeno sodišče ni preučilo možnosti uporabe določb SUVP v okoliščinah obravnavane zadeve, zato je sodbo, izdano v pritožbenem postopku, razveljavilo in zadevo vrnilo v ponovno odločanje na pritožbeni stopnji.

31. V zvezi s tem predložitveno sodišče navaja, da po njegovem mnenju upravljavcem spletnih tržnic ni naložena obveznost, da morajo vnaprej preveriti oglase, ki jih objavijo uporabniki. Vendar hkrati ugotavlja, da se lahko v skladu s sodbo L'Oréal in drugi [10] le upravljavec spletne tržnice, ki nima dejavne vloge v obliki zagotavljanja pomoči zaradi optimizacije predstavitve ponudb za prodajo ali njihove promocije, sklicuje na izvzetje iz odgovornosti, določeno v členu 14(1) Direktive 2000/31. Poleg tega se v skladu s to sodbo [11] upravljavec spletne tržnice ne more sklicevati na to izvzetje iz odgovornosti, če je vedel za dejstva ali okoliščine, na podlagi

[9] Podrobna pravila za izvajanje zakona št. 365/2002 so bila potrjena s Hotărârea Guvernului nr. 1.308/2002 (uredba vlade št. 1.308/2002) in so upravni akt regulativne narave. Člen 11(1) te uredbe določa, da „[p]onudnikom storitev informacijske družbe, ki zagotavljajo storitve iz členov od 12 do 15 [zakona št. 365/2002] pri prenosu ali shranjevanju podatkov ni treba opravljati nadzora nad temi podatki, prav tako pa jim ni treba dejavno raziskovati podatkov v zvezi z domnevno nezakonitimi dejavnostmi ali podatki na področju storitev informacijske družbe, ki jih zagotavljajo“.

[10] Sodba z dne 12. julija 2011, L’Oréal in drugi (C-324/09, EU:C:2011:474, točka 116, v nadaljevanju: sodba L'Oréal in drugi).

[11] Glej sodbo L’Oréal in drugi (točka 124).

katerih bi moral skrben gospodarski subjekt ugotoviti nezakonitost zadevnih prodajnih ponudb, in v primeru takega védenja ni nemudoma ukrepal. Podobno se v skladu s sodbo Papasavvas[12] družba, ki izdaja časopis in ki ima spletno mesto, na katerem je objavljena elektronska različica časopisa, prav tako ne more sklicevati na navedeno izvzetje iz odgovornosti, saj je seznanjena z objavljenimi informacijami in ima nad njimi nadzor.

32. Predložitveno sodišče navaja, da se sodna praksa Sodišča nanaša le na ponudbe, objavljene na spletnem mestu, katerih nezakonitost izhaja iz preučitve dejstev in okoliščin, o katerih je bil upravljavec izrecno obveščen po objavi zadevnega oglasa. Nasprotno, Sodišče naj ne bi nikoli imelo priložnosti preučiti položaja, kakršen je ta iz obravnavane zadeve. Posebnost zadeve v glavni stvari je namreč v tem, da je vsebina oglasa, ki ga je objavil uporabnik, ki je bil v času predložitve zadeve sodišču neznan, očitno nezakonita in izjemno škodljiva za posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki. Predložitveno sodišče zato meni, da obvestitev upravljavca ni bila nujna za ugotovitev in morebitno preučitev nezakonitosti objavljene informacije.

33. Poleg tega predložitveno sodišče izpostavlja dejstvo, da je bil sporni oglas, čeprav je bil s spletnega mesta družbe Russmedia, na katerem je bil prvotno objavljen, po obvestitvi tožeče stranke v postopku v glavni stvari izbrisan, že v celoti poobjavljen na številnih drugih spletnih straneh z vsemi podatki in fotografijami tožeče stranke v postopku v glavni stvari ter z navedbo prvotnega vira brez zaščitnih ukrepov v zvezi z osebnimi podatki. Škoda je torej postala stalna škoda, ki še vedno nastaja.

34. Poleg tega predložitveno sodišče ugotavlja, da so lahko spolne storitve iz spornega oglasa, ki naj bi jih ponujala tožeča stranka v postopku v glavni stvari, povezane s hudimi kaznivimi dejanji, ki se kaznujejo na podlagi kazenskega zakonika, kot so napeljevanje k prostituciji in izkoriščanje prostitucije ter trgovina z ljudmi.

35. Nazadnje, predložitveno sodišče še poudarja, da se v skladu s splošnimi pogoji uporabe spletne tržnice zdi, da družba Russmedia ni le pasiven uporabnik podatkov. Ta družba namreč v zvezi z vsebino, ki se zagotavlja ali objavlja ter naloži na to spletno mesto ali prenaša z njega, sicer res ne uveljavlja lastninske pravice, vendar si vseeno pridržuje pravico do uporabe te vsebine, vključno s pravico do kopiranja, distribuiranja, prenašanja, objavljanja, reproduciranja, spreminjanja, prevajanja in dajanja te vsebine na voljo partnerjem ter odstranitve te vsebine v katerem koli trenutku, tudi brez utemeljenega razloga za to.

36. V teh okoliščinah je Curtea de Apel Cluj (višje sodišče v Cluju) z odločbo z dne 15. junija 2023, ki je na Sodišče prispela 3. avgusta 2023, prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

„1. Ali se členi od 12 do 14 Direktive [2000/31] uporabljajo tudi za ponudnika informacijskih storitev, kakršne so storitve shranjevanja podatkov – gostovanja, ki uporabnikom daje na voljo spletno mesto, na katerem je mogoče objavljati brezplačne ali plačljive oglase, in ki trdi, da ima pri objavi oglasov uporabnikov zgolj tehnično vlogo (dajanje na voljo platforme), pri čemer pa v splošnih pogojih uporabe spletnega mesta navaja, da v zvezi z vsebino, ki se zagotavlja ali objavlja ter naloži na to spletno mesto ali prenaša z njega ne uveljavlja lastninske pravice, vendar si pridržuje pravico do uporabe te vsebine, vključno s kopiranjem,

[12] Sodba z dne 11. septembra 2014 (C-291/13, EU:C:2014:2209, točka 46).

distribuiranjem, prenašanjem, objavljanjem, reproduciranjem, spreminjanjem, prevajanjem in dajanjem te vsebine na voljo partnerjem ter odstranitvijo te vsebine v katerem koli trenutku, tudi brez posebnega razloga za to?

2. Ali mora tak ponudnik informacijskih storitev, kakršne so storitve shranjevanja podatkov – gostovanja, ki je upravljavec osebnih podatkov, v skladu z razlago člena 2(4), člena 4, točki 7 in 11, člena 5(1)(f), člena 6(1)(a) ter členov 7, 24 in 25 [SUVP] ter člena 15 Direktive [2000/31] pred objavo oglasa preveriti, ali gre pri posamezniku, ki oglas objavi, in lastniku osebnih podatkov, ki jih ta oglas vsebuje, za isto osebo?

3. Ali mora tak ponudnik informacijskih storitev, kakršne so storitve shranjevanja podatkov – gostovanja, ki je upravljavec osebnih podatkov, v skladu z razlago člena 2(4), člena 4, točki 7 in 11, člena 5(1)(f), člena 6(1)(a) ter členov 7, 24 in 25 [SUVP] ter člena 15 Direktive [2000/31] predhodno preveriti vsebino oglasov, ki jih pošljejo uporabniki, da bi tako izključil tiste oglase, ki bi lahko bili nezakoniti ali bi lahko posegli v zasebno in družinsko življenje posameznika?

4. Ali mora tak ponudnik informacijskih storitev, kakršne so storitve shranjevanja podatkov – gostovanja, ki je upravljavec osebnih podatkov, v skladu z razlago člena 5(1)(b) in (f) ter členov 24 in 25 [SUVP] ter člena 15 Direktive [2000/31] uporabiti zaščitne ukrepe, s katerimi prepreči ali omeji ponovno objavo in ponovno distribuiranje vsebine oglasov, ki jih objavi na svojem spletnem mestu?“

37. Pisna stališča sta predložili romunska vlada in Evropska komisija. Tožeča stranka v postopku v glavni stvari in Komisija sta bili zastopani na obravnavi 2. julija 2024.

IV. Analiza

38. Namen prvega vprašanja je opredeliti, ali se družba Russmedia lahko sklicuje na izvzetje iz odgovornosti na podlagi člena 14(1) Direktive 2000/31, medtem ko se drugo, tretje in četrto vprašanje nanašajo na to, ali je navedena družba kršila obveznosti, ki naj bi ji bile naložene s SUVP.

39. Sodišče je v preteklosti navedlo, da je namen člena 14(1) Direktive 2000/31, ki je predmet prvega vprašanja, omejiti primere, v katerih je mogoče v skladu z veljavnim nacionalnim pravom s tega področja uveljavljati odgovornost posrednih ponudnikov storitev.[13] Menim, da je ob upoštevanju razvoja prava Unije na tem področju izvzetje iz odgovornosti v skladu s to določbo uporablja tudi, kadar se odgovornost ponudnika uveljavlja na podlagi določb prava Unije ali nacionalnih določb za njegov prenos.[14]

40. V predložitveni odločbi je nakazano, da bi bilo mogoče odgovornost družbe Russmedia uveljavljati zaradi kršitve SUVP.[15] V teh okoliščinah bi se lahko zdelo *a priori* zaželeno, da se najprej analizirajo drugo, tretje in četrto vprašanje, s katerimi želi predložitveno sodišče

[13] Glej sodbo z dne 23. marca 2010, Google France in Google (od C-236/08 do C-238/08, EU:C:2010:159, točka 107).

[14] V zvezi z določbami za prenos prava Unije glej Wilman, F., *The Responsibility of Online Intermediaries for Illegal User Content in the EU and the US*, Edward Elgar, Cheltenham-Northampton, 2020, str. 18, točka 2.18. Kar zadeva pravo Unije kot tako, glej tudi uvodno izjavo 17 Uredbe (EU) 2022/2065 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. oktobra 2022 o enotnem trgu digitalnih storitev in spremembi Direktive 2000/31/ES (Akt o digitalnih storitvah) (UL 2022, L 277, str. 1, v nadaljevanju: Digital Services Act).

[15] Po mnenju prvostopenjskega sodišča naj bi namreč nezakonitost ravnanj, ki se pripisujejo družbi Russmedia, izhajala iz kršitve SUVP. Prav tako se razprava med strankama pred drugostopenjskim sodiščem in predložitvenim sodiščem nanaša na to, ali je mogoče ponudnika na podlagi člena 14(1) Direktive 2000/31 izvzeti iz odgovornosti za kršitev te uredbe. Glej točko 28 teh sklepnih predlogov.

opredeliti, ali je družba Russmedia kršila obveznosti, ki naj bi ji bile naložene s SUVP. Vendar bom zaradi jasnosti analize vprašanja preučil v vrstnem redu, v katerem so bila postavljena. Tako bom problematiko, obravnavano v predložitveni odločbi, najprej analiziral z vidika Direktive 2000/31, nato pa jo bom preučil še z vidika SUVP. Nazadnje, v zadnjem delu analize bom preučil še to, kako navedeni uredba in direktiva vplivata druga na drugo.

41. Vsa vprašanja za predhodno odločanje se namreč nanašajo na bolj temeljno problematiko povezave med določbami Direktive 2000/31 in določbami SUVP. To problematiko bom preučil, potem ko bom opredelil upoštevne določbe obeh aktov prava Unije, saj so pravne opredelitve v skladu s kategorijami, ki jih določata, v samem središču vseh štirih vprašanj za predhodno odločanje.

A. Prvo vprašanje

42. Predložitveno sodišče želi s prvim vprašanjem ugotoviti, ali je treba člen 14(1) Direktive 2000/31 razlagati tako, da se za ponudnika storitve informacijske družbe, ki zajema to, da se uporabnikom daje na voljo spletna tržnica, kjer je mogoče objavljati brezplačne ali plačljive oglase, lahko uporabi izvzetje iz odgovornosti v skladu s to določbo, tudi kadar ta ponudnik v splošnih pogojih uporabe svoje spletne tržnice navaja, da v zvezi s to vsebino sicer res ne uveljavlja lastninske pravice, vendar si vseeno pridržuje pravico do uporabe vsebine, ki se zagotavlja ali objavlja ter naloži na to spletno mesto ali prenaša z njega, vključno s pravico do kopiranja, distribuiranja, prenašanja, objavljanja, reproduciranja, spreminjanja, prevajanja in dajanja te vsebine na voljo partnerjem ter njene odstranitve v katerem koli trenutku, tudi brez posebnega razloga za to.

43. Torej bom analiziral to vprašanje (oddelek 1), katerega namen je v bistvu opredeliti, ali je družbo Russmedia mogoče opredeliti kot „posrednega ponudnika storitev“, ki se lahko *a priori* sklicuje na izvzetje iz odgovornosti na podlagi člena 14(1) Direktive 2000/31. Ker se zdi, da se predložitvenemu sodišču porajajo dvomi tudi o tem, ali so ob upoštevanju posebnosti spora o glavni stvari izpolnjeni pogoji, določeni za izvzetje iz odgovornosti v konkretnem primeru iz obravnavane zadeve, bom zaradi izčrpnosti analiziral tudi to vprašanje (oddelek 2).

1. Pojem „posredni ponudnik storitev“

(a) Obseg in premise vprašanja

44. Zdi se mi pomembno poudariti tako premiso, na kateri temelji prvo vprašanje, kot tudi njegov obseg.

45. Na prvem mestu, kot sem v zvezi s tem že navedel,[16] členi 12, 13 in 14 Direktive 2000/31 določajo izjeme od odgovornosti, ki se uporabljajo, kadar se storitve, ki jih zagotavljajo ponudniki storitev informacijske družbe, nanašajo na izključni prenos („*mere conduit*“), shranjevanje v predpomnilniku in gostiteljstvo.

46. Čeprav prvo vprašanje napotuje na te tri določbe, predložitveno sodišče nakazuje, da naj bi družba Russmedia zagotavljala storitev gostiteljstva informacij, ki jih zagotavljajo uporabniki. Poleg tega se zdi, da je bil s členom 14 zakona št. 365/2002, o možnosti uporabe katerega se je

[16] Glej točko 5 teh sklepnih predlogov.

razpravljalo pred nacionalnimi sodišči,[17] prenesen člen 14 Direktive 2000/31, ki se nanaša na storitev gostiteljstva. Menim torej, da se prvo vprašanje nanaša na to določbo prava Unije in da je delovna predpostavka predložitvenega sodišča ta, da je storitev, ki jo zagotavlja družba Russmedia, storitev informacijske družbe in da načeloma pomeni gostiteljstvo informacij, ki jih zagotavljajo uporabniki njene spletne tržnice.

47. Na drugem mestu, kar zadeva obseg prvega vprašanja, njegova previdna formulacija kaže na to, da se predložitveno sodišče ne izreka o vlogi, ki jo je družba Russmedia imela pri zagotavljanju svoje storitve gostiteljstva. Iz tega vprašanja je namreč razvidno, da ugotovitev, da je vloga družbe Russmedia izključno tehnična, izhaja iz trditev te družbe.[18] Čeprav se ne zdi, da bi predložitveno sodišče to trditev izpodbijalo, jo bom vseeno obravnaval, saj njeno utemeljenost odločno izpodbija tožeča stranka v postopku v glavni stvari.[19]

48. Na tretjem mestu in nazadnje, predložitveno sodišče navaja, da se „zdi, da družba Russmedia ni le pasiven uporabnik podatkov (posredni ponudnik storitev), saj [ta družba] v zvezi z vsebino, ki se zagotavlja ali objavlja ter naloži na to spletno mesto ali prenaša z njega, ne uveljavlja lastninske pravice, vendar si pridržuje pravico do uporabe te vsebine“. Besedilo prvega vprašanja odraža ta pomislek predložitvenega sodišča. S tem vprašanjem namreč želi opredeliti, ali ponudnik, „ki uporabnikom daje na voljo [spletno tržnico], pri čemer pa v splošnih pogojih uporabe spletnega mesta navaja, da [si] v zvezi z vsebino […] pridržuje pravico do uporabe te vsebine“, lahko uveljavlja izvzetje iz odgovornosti v skladu s členom 14(1) Direktive 2000/31.

49. Navedbe v predložitveni odločbi, da je dejavnost družbe Russmedia zgolj tehnična ali pasivna, se sklicujejo na sodno prakso Sodišča, v skladu s katero izvzetje iz odgovornosti iz člena 14(1) Direktive 2000/31 zajema le primer, ko je ravnanje ponudnika omejeno na ravnanje „posrednega ponudnika storitev“ v skladu z namenom, ki ga je imel zakonodajalec v okviru oddelka 4 poglavja II te direktive. V zvezi s tem je namreč iz uvodne izjave 42 navedene direktive razvidno, da odstopanja na področju odgovornosti, ki jih ta določa, zajemajo zgolj primere, ko je dejavnost ponudnika storitev v okviru informacijske družbe zgolj tehnična, samodejna in pasivna, kar pomeni, da navedeni ponudnik ne pozna niti ne more nadzorovati podatkov, ki se prenašajo ali shranjujejo.[20] Prvo vprašanje je treba analizirati ob upoštevanju te sodne prakse.

(b) Vloga upravljavca spletne tržnice

50. Čeprav predložitveno sodišče ni predložilo podrobnih informacij o delovanju spletne tržnice družbe Russmedia, se zdi, da ta družba opredeljuje oblikovanje oglasov za objavo in jih brezplačno ali za plačilo objavlja na svoji spletni tržnici, kjer so oglasi razporejeni v različne kategorije, ki jih izberejo uporabniki oglaševalci, in kjer lahko drugi uporabniki opravljajo poizvedbe prek preprostega iskalnika in razvrščajo zadetke. Da lahko uporabnik oglaševalec objavi spletni oglas, se mora registrirati pri družbi Russmedia. Njegova identiteta se ne preveri niti ob registraciji niti ob objavi oglasa. To je prikaz delovanja te spletne tržnice, izoblikovan na podlagi predložitvene odločbe, pisnih stališč strank in stališč, predstavljenih na obravnavi, ter mojih poizvedb. Predložitveno sodišče mora pred sprejetjem odločitve v sporu o glavni stvari preveriti pravilnost teh ugotovitev.

[17] Glej točko 29 teh sklepnih predlogov.

[18] Družba Russmedia je tako trdila, da „ima pri objavi oglasov uporabnikov zgolj tehnično vlogo (dajanje na voljo platforme)“.

[19] Glej točko 29 teh sklepnih predlogov.

[20] Glej sodbo z dne 23. marca 2010, Google France in Google (od C-236/08 do C-238/08, EU:C:2010:159, točki 112 in 113).

51. Sodišče je v zadevi, ki se je nanašala na upravljavca spletne tržnice, pojasnilo, da je treba za preveritev, ali je mogoče tega upravljavca izvzeti iz odgovornosti na podlagi člena 14 Direktive 2000/31, preučiti, ali ima, namesto da bi zgolj *nevtralno* opravljal storitev s povsem tehnično in samodejno obdelavo podatkov, ki jih sporočijo njegove stranke, dejavno vlogo, zaradi katere bi lahko te podatke poznal ali nadzoroval.[21]

52. V zvezi s tem je Sodišče razsodilo, da upravljavcu spletne tržnice zgolj zato, ker na svojem strežniku shranjuje ponudbe za prodajo, določa podrobna pravila svoje storitve, zanjo prejema plačilo in strankam daje splošne informacije, ne more biti odvzeta možnost sklicevanja na izjeme v zvezi z odgovornostjo, ki jih določa Direktiva 2000/31.[22]

53. Poleg tega je Sodišče v zvezi z enim od pogojev, ki jih člen 14(1) Direktive 2000/31 določa za izvzetje iz odgovornosti posrednega ponudnika storitev, h kateremu se bom vrnil pozneje[23], ugotovilo, da okoliščina, da upravljavec platforme za spletno deljenje vsebin izvede samodejno indeksacijo vsebin, ki se naložijo na to platformo, da navedena platforma vsebuje funkcijo iskanja in da se na njej priporočajo videoposnetki glede na profil oziroma preference uporabnikov, ne more zadostovati za ugotovitev, da ta pogoj ni izpolnjen.[24] Zaradi te okoliščine je takemu upravljavcu še toliko manj lahko odvzeta možnost sklicevanja na izvzetje iz odgovornosti v skladu s to določbo. Vprašanje, ali so izpolnjeni pogoji, ki morajo biti v skladu s členom 14(1)(a) in (b) te direktive določeni za izvzetje iz odgovornosti, se namreč postavlja le, če je mogoče zadevnega ponudnika storitev opredeliti kot „ponudnika storitev gostovanja, ki ima nevtralno vlogo“ z vidika informacij, ki jih shranjuje, in se lahko *a priori* sklicuje na to izvzetje.

54. Torej se na prvi pogled zdi, da ima družba Russmedia v zvezi z informacijami, shranjenimi na zahtevo uporabnikov oglaševalcev, nevtralno vlogo in se lahko sklicuje na izvzetje na podlagi člena 14(1) Direktive 2000/31. Zdaj je treba odpraviti dvome predložitvenega sodišča, ki se kažejo v formulaciji prvega vprašanja, s katerim se v bistvu želi opredeliti, ali je treba pri preučitvi možnosti uporabe tega izvzetja glavno vlogo pripisati splošnim pogojem uporabe spletne tržnice ali dejanjem, ki jih je njen upravljavec dejansko izvedel.

(c) Upoštevnost splošnih pogojev uporabe

55. Naj spomnim, da družba Russmedia v skladu s splošnimi pogoji uporabe svoje spletne tržnice v zvezi z njeno vsebino sicer res ne uveljavlja lastninske pravice, vendar si vseeno pridržuje pravico do uporabe vsebine, ki se zagotavlja ali objavlja ter naloži na to spletno mesto ali prenaša z njega, vključno s pravico do kopiranja, distribuiranja, prenašanja, objavljanja, reproduciranja, spreminjanja, prevajanja in dajanja te vsebine na voljo partnerjem ter njene odstranitve v katerem koli trenutku, tudi brez posebnega razloga za to.

56. Uvodoma ugotavljam, da se spor o glavni stvari ne nanaša na škodo, ki je bila tožeči stranki v postopku v glavni stvari povzročena s poseganjem družbe Russmedia v sporni oglas, ki je bil dostopen na njeni spletni tržnici. V obravnavani zadevi torej ne gre za položaj, v katerem bi škoda nastala zaradi vsebine, ki jo je zagotovil uporabnik spletne tržnice in jo je njen upravljavec spremenil ali z njo manipuliral.

[21] Glej sodbo L’Oréal in drugi (točka 113).

[22] Glej sodbo L’Oréal in drugi (točka 115).

[23] V skladu s to določbo tak ponudnik v bistvu ne more biti seznanjen z nezakonito dejavnostjo ali informacijo. Glej točko 68 teh sklepnih predlogov.

[24] Glej v tem smislu sodbo z dne 22. junija 2021, YouTube in Cyando (C-682/18 in C-683/18, v nadaljevanju: sodba YouTube in Cyando, EU:C:2021:503, točka 114).

57. Po tej ugotovitvi je treba pripomniti, da se ne zdi, da bi imela družba Russmedia na podlagi splošnih pogojev uporabe svoje spletne tržnice kakršno koli obveznost do uporabnikov oglaševalcev, kar zadeva pripravo ali predstavitev vsebine oglasov, shranjenih na njihovo zahtevo. Nasprotno, ta družba si pridržuje pravico do uporabe teh informacij, tudi brez posebnega razloga za to.

58. Čeprav lahko v zvezi s tem splošni pogoji uporabe spletne tržnice opredeljujejo delovanje storitve informacijske družbe in omogočajo razumevanje vloge, ki jo ima njen ponudnik, pogodbene ureditve, v skladu s katerimi lahko ta ponudnik izvede ukrep glede shranjenih informacij, mu pa tako ukrepanje ni naloženo, same zase ne morejo biti odločilne, kadar se postavi vprašanje, ali je vloga navedenega ponudnika nevtralna. Sodišče v sodni praksi namreč izpostavlja dejansko sodelovanje ponudnika storitve informacijske družbe pri pripravi in predstavitvi informacij, ki jih predložijo uporabniki storitve. Nasprotno, pri preučitvi, ali se uporablja izvzetje iz odgovornosti na podlagi člena 14(1) Direktive 2000/31, se ne smejo upoštevati dejanja, ki so ponudniku storitev v skladu s splošnimi pogoji uporabe njegove platforme dovoljena, vendar jih v praksi ne izvaja. Drugače povedano, v okviru te preučitve je treba upoštevati dejanja, ki jih ponudnik take storitve dejansko izvaja.

59. Natančneje, Sodišče je menilo, da kadar upravljavec spletne tržnice *nudi pomoč*, ki obsega zlasti optimizacijo predstavitve ponudb za prodajo ali njihovo promocijo, je treba ugotoviti, da se ni postavil v nevtralen položaj med zadevno stranko prodajalcem in potencialnimi kupci, temveč ima dejavno vlogo, zaradi katere lahko pozna ali nadzoruje podatke o teh ponudbah.[25] Prav tako je Sodišče v bistvu razsodilo, da se družba, ki izdaja časopis, ne more sklicevati na izvzetje iz odgovornosti na podlagi člena 14(1) Direktive 2000/31, kar zadeva informacije, *vsebovane v elektronski izdaji različice časopisa na papirju, ki ga objavlja ta družba*, saj ta načeloma pozna informacije, ki jih objavlja, in nad njimi izvaja nadzor.[26]

60. Skratka, v odlomkih sodne prakse, ki sem jih pravkar navedel, so pravila delovanja spletne tržnice vključevala vnaprejšnjo seznanjenost s shranjenimi informacijami in nadzor nad njimi. Nasprotno, kot je pripomnila Komisija na obravnavi, v obravnavani zadevi nič ne kaže na to, da družba Russmedia posreduje pri pripravi, optimizaciji ali predstavitvi oglasov ali da nadzira vsebino vsakega od njih, preden je objavljen. Nadzor, ki ga je ta družba lahko izvajala v skladu s splošnimi pogoji uporabe svoje spletne tržnice, je le potencialen in naknaden. Poleg tega se zdi, da družba Russmedia ni seznanjena s shranjenimi podatki, s čimer bi bilo mogoče utemeljiti izključitev te družbe iz izvzetja iz odgovornosti iz člena 14(1) Direktive 2000/31.

61. Dalje, kot je navedla Komisija, splošni pogoji uporabe platforme, podobni tistim, ki jih je določila družba Russmedia, niso neobičajni za posredniške storitve.[27] V zvezi s tem je treba pripomniti, da je okoliščina, da si posredni ponudnik storitev pridrži pravico do uporabe informacij, ki jih predložijo uporabniki njegove storitve, del pomembne vloge, ki jo imajo posredni ponudniki storitev pri boju proti nezakonitim vsebinam na spletu.

[25] Sodba L'Oréal in drugi (točka 116).

[26] Sodba z dne 11. septembra 2014, Papasavvas (C-291/13, EU:C:2014:2209, točka 45).

[27] Kot je navedla Komisija na obravnavi, je bila na primer podobna določba vključena v splošne pogoje uporabe platforme za deljenje videoposnetkov iz sodbe YouTube in Cyando (točka 30). Komisija je poleg tega v pisnih stališčih navedla, da se splošni pogoji uporabe spletne tržnice družbe Russmedia ne zdijo bistveno drugačni od splošnih pogojev upravljavca platforme iz sodbe L'Oréal in drugi.

62. Da so izpolnjeni pogoji za uporabo izvzetja posrednega ponudnika storitev iz odgovornosti, določeni s členom 14(1)(a) in (b) Direktive 2000/31, mora posredni ponudnik storitev nemudoma ukrepati in odstraniti ali onemogočiti nezakonito vsebino, takoj ko jo odkrije. Ta ponudnik si lahko zlasti zaradi izpostavitve svoje zmožnosti za izvedbo takega dejanja pridrži pravico, da navedeno vsebino kadar koli odstrani.

63. V teh okoliščinah zaradi dejstva, da si družba Russmedia v splošnih pogojih uporabe svoje spletne tržnice pridržuje pravico do uporabe vsebin, shranjenih na zahtevo uporabnikov njene storitve, ni mogoče izključiti, da se ta družba lahko sklicuje na izvzetje iz odgovornosti v skladu s členom 14(1) Direktive 2000/31.

(d) Vmesni sklep

64. Glede na navedeno predlagam, naj se na prvo vprašanje odgovori, da je treba člen 14(1) Direktive 2000/31 razlagati tako, da se za ponudnika storitve informacijske družbe, ki zajema to, da se uporabnikom daje na voljo spletna tržnica, kjer se objavljajo brezplačni ali plačljivi oglasi, lahko uporabi izvzetje iz odgovornosti v skladu s to določbo, tudi kadar v splošnih pogojih uporabe svoje spletne tržnice navede, da v zvezi z njeno vsebino sicer res ne uveljavlja lastninske pravice, vendar si vseeno pridržuje pravico do uporabe vsebine, ki se zagotavlja ali objavlja ter naloži na to spletno mesto ali prenaša z njega, vključno s pravico do kopiranja, distribuiranja, prenašanja, objavljanja, reproduciranja, spreminjanja, prevajanja in dajanja te vsebine na voljo partnerjem ter njene odstranitve v katerem koli trenutku, tudi brez posebnega razloga za to, če ta ponudnik ne izvede ukrepov, zaradi katerih bi izgubil status nevtralnega ponudnika storitev gostovanja.

65. Zaradi izčrpnosti je treba preučiti, ali so glede na posebnost spora o glavni stvari pogoji, določeni za to izvzetje, v obravnavani zadevi izpolnjeni.

2. Pogoji, ki morajo biti izpolnjeni za izvzetje iz odgovornosti posrednega ponudnika storitev

66. V predložitveni odločbi so izpostavljene posebnosti obravnavane zadeve, za katere se zdi, da so povezane s pogoji, ki morajo biti v skladu s členom 14(1) Direktive 2000/31 izpolnjeni za izvzetje iz odgovornosti za shranjene informacije. Predložitveno sodišče namreč Sodišče opozarja na očitno nezakonitost in izjemno škodljivost spornega oglasa ter na to, da je ta oglas dostopen na številnih drugih spletnih mestih, kjer je bil poobjavljen.

(a) Očitna nezakonitost shranjenih informacij

(1) Prepoznavanje očitno nezakonite vsebine

67. Predložitveno sodišče navaja, da za to, da družba Russmedia prepozna in analizira morebitno nezakonitost objavljene informacije, ne bi smela biti potrebna obvestitev te družbe o nezakoniti vsebini. Po navedbah tega sodišča je namreč vsebina spornega oglasa očitno nezakonita in izjemno škodljiva za tožečo stranko v postopku v glavni stvari. Zdi se torej, da je izhodišče predložitvenega sodišča premisa, da bi morala biti družba Russmedia zaradi te očitne nezakonitosti seznanjena z navedenim oglasom in njegovo nezakonito vsebino. Da bi se torej ta

družba lahko sklicevala na izvzetje iz odgovornosti, bi morala – nemudoma in brez čakanja na zahtevo v ta namen – navedeni oglas odstraniti ali onemogočiti dostop do njega v skladu s členom 14(1)(b) Direktive 2000/31.

68. Namen člena 14(1)(a) Direktive 2000/31 je ponudnika storitev spletnega gostovanja izvzeti iz odgovornosti za shranjene podatke, če ne ve za nezakonito dejavnost ali podatek. Kadar se odgovornost ponudnika storitev gostovanja kot v obravnavani zadevi uveljavlja v okviru odškodninske tožbe, se za izvzetje iz odgovornosti uporablja strožji pogoj. V takem primeru ponudnik storitve ni upravičen do izvzetja iz odgovornosti iz člena 14(1) te direktive, če je izvedel za dejstva ali okoliščine, na podlagi katerih bi moral skrben gospodarski subjekt ugotoviti zadevno nezakonitost, in ni ravnal v skladu s členom 14(1)(b) navedene direktive. [28] Kot se namreč zahteva z Direktivo 2000/31, mora biti nezakonitost dejavnosti ali podatkov „očitna“ ali, povedano drugače, prepoznavna. [29]

69. Vendar lahko ponudnik storitev možnost sklicevanja na izvzetje iz odgovornosti v skladu s členom 14(1) Direktive 2000/31 izgubi le, če je dejansko izvedel za dejstva ali okoliščine, na podlagi katerih bi moral skrben gospodarski subjekt objektivno ugotoviti nezakonitost dejavnosti ali informacije. Ne glede na to, ali gre za odškodninsko tožbo, namreč ne zadostuje, da se ponudnik na splošno zaveda, da se njegova storitev uporablja tudi za deljenje nezakonitih vsebin. Ponudniku morajo biti znana dejstva ali okoliščine v zvezi s konkretnimi nezakonitimi dejavnostmi in podatki. [30]

70. Pogoj iz člena 14(1)(a) Direktive 2000/31 torej ni izpolnjen, kadar ponudnik storitev *na podlagi informacij, ki jih ima na voljo*, ugotovi nezakonitost shranjenih podatkov ali ne ve zanjo oziroma je v zmoti glede zakonitosti teh podatkov. Medtem ko je treba namreč nezakonitost informacije ali dejavnosti oceniti objektivno na podlagi merila skrbnega gospodarskega subjekta, *se seznanjenost z dejstvi, ki kažejo na to nezakonitost, načeloma ocenjuje ob upoštevanju informacij, ki jih ima zadevni ponudnik storitev dejansko na voljo*.

71. V teh okoliščinah ni mogoče *domnevati*, da je upravljavec spletne tržnice seznanjen z vsebino vsakega nezakonitega in škodljivega oglasa. Poleg tega bi uvedba take domneve pomenila, da mora navedeni upravljavec dejavno nadzirati vse podatke vsakega od svojih uporabnikov oglaševalcev, da bi tako prepoznal oglase, ki so očitno nezakoniti in škodljivi. Taka obveznost nadzora se mi zdi težko združljiva z logiko Direktive 2000/31.

72. Taka obveznost nadzora, uvedena „skozi stranska vrata“, namreč ne bi bila združljiva s členom 15(1) Direktive 2000/31, ki določa, da države članice ponudnikom storitev gostovanja ne smejo naložiti splošne obveznosti nadzora podatkov, ki jih shranjujejo, ali splošne obveznosti dejavnega iskanja dejstev ali okoliščin, na podlagi katerih se domneva, da gre za nezakonito dejavnost. Tako ponudniku storitev gostovanja ni mogoče na podlagi nacionalnih ukrepov naložiti splošne obveznosti nadzora nad informacijami, ki jih shranjuje. [31]

[28] Glej v tem smislu sodbi L’Oréal in drugi (točka 122) ter YouTube in Cyando (točka 115).

[29] Glej v tem smislu sodbo YouTube in Cyando (točka 113).

[30] Glej v tem smislu sodbo YouTube in Cyando (točki 111 in 112).

[31] Glej v tem smislu sodbo z dne 3. oktobra 2019, Glawischnig-Piesczek (C-18/18, EU:C:2019:821, točka 42).

73. Ni torej mogoče šteti, da pogoj iz člena 14(1)(a) Direktive 2000/31 ni izpolnjen zgolj zato, ker je oglas, objavljen na spletni tržnici, očitno nezakonit in izjemno škodljiv za posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki iz tega oglasa. Naj zaradi popolnosti še dodam, da z Direktivo 2000/31 ni spregledan položaj, v katerem ponudnik gostiteljske storitve izoblikuje ekonomski ali organizacijski model, ki spodbuja ali promovira razširjanje nezakonitih vsebin.

(2) Platforma, udeležena pri nezakonitih dejavnostih

74. Poudariti je treba, da je v uvodni izjavi 44 Direktive 2000/31 navedeno, da ponudnik storitev, ki namerno sodeluje z enim od prejemnikov njegove storitve, zato da bi opravljal nezakonite dejavnosti, naredi več kakor „izključni prenos podatkov“ ali „shranjevanje v predpomnilniku“ iz členov 12 oziroma 13 te direktive. Ta ponudnik storitev se torej ne more sklicevati na odstopanja v zvezi z odgovornostjo, določena za tovrstne dejavnosti. Čeprav v tej uvodni izjavi ni navedena dejavnost gostiteljstva iz člena 14 navedene direktive, ni nobenega razloga za to, da se ne bi enako razlogovanje uporabljalo za to dejavnost. Sodišče je v sodbi YouTube in Cyando,[32] namreč razsodilo, da upravljavca spletne platforme, ki poleg zgolj dajanja na voljo platforme prispeva k temu, da se javnosti dostop do vsebin omogoči ob kršitvi avtorske pravice, ni mogoče šteti za nevtralnega ponudnika storitev gostovanja, ki se lahko sklicuje na izvzetje iz odgovornosti na podlagi člena 14(1) Direktive 2000/31.

75. Zdi se, da se je Sodišče v navedeni sodbi za opredelitev, ali upravljavec javnosti zagotavlja tak dostop, posredno oprlo na svojo analizo v zvezi s pojmom „priobčitev javnosti“ v smislu Direktive 2001/29/ES.[33] V skladu s to analizo, ki se zgleduje po njegovi sodbi v zvezi s platformo za izmenjavo The Pirate Bay,[34] upravljavec zagotovi tak dostop, kadar posreduje pri nezakoniti priobčitvi varovanih vsebin, ki jo izvajajo uporabniki njegove platforme, ob polnem zavedanju posledic svojega ravnanja, da bi drugim spletnim uporabnikom omogočil dostop do takih vsebin. Po mnenju Sodišča je treba za opredelitev, ali to drži, upoštevati vse elemente, ki so značilni za zadevni položaj in ki omogočajo, da se neposredno ali posredno izpeljejo sklepi o namernosti ali nenamernosti posredovanja upravljavca pri nezakoniti priobčitvi navedenih vsebin.

76. Če ta pristop prenesemo na okoliščine obravnavane zadeve, bi to pomenilo, da bi upravljavec spletne tržnice, ki je izoblikoval ekonomski in/ali organizacijski model, ki uporabnike njegove platforme spodbuja k razširjanju očitno nezakonitih in izjemno škodljivih vsebin, ali ki promovira ali poenostavlja neomejeno in nenadzorovano razširjanje takih vsebin, izgubil status nevtralnega ponudnika storitev gostovanja v smislu člena 14(1) Direktive 2000/31. Vendar nič ne kaže na to, da bi družba Russmedia izoblikovala tak model.

(3) Razvoj prava Unije na področju moderiranja vsebin, dostopnih na spletu

77. Mogoče bi bilo trditi, da stališče, po katerem Direktiva 2000/31 načeloma in razen v izjemnih okoliščinah[35] ponudniku storitev gostovanja ne nalaga, da mora ugotoviti kakršno koli očitno nezakonito in izjemno škodljivo vsebino, glede na tveganja, ki jih lahko povzroči razširjanje take vsebine z vidika pravic njihovih uporabnikov in tretjih oseb, ni prav zadovoljivo.

[32] Točka 108.

[33] Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2001 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 17, zvezek 1, str. 230).

[34] Glej sodbo z dne 14. junija 2017, Stichting Brein (C-610/15, EU:C:2017:456, točke 36, 45 in 48).

[35] Glej točko 76 teh sklepnih predlogov.

78. Vendar, kot sem ugotovil v drugem kontekstu,[36] je Direktiva 2000/31 produkt tedanjega časa, zakonodajalec Unije pa je želel vzpostaviti osnovno ureditev, ki posebej varuje svobodo zagotavljanja storitev informacijske družbe. Zato so s to direktivo vsem ponudnikom storitev informacijske družbe naložene le obveznosti predložitve informacij[37], ne da bi se razlikovalo med različnimi kategorijami storitev gostovanja. Navedena direktiva namreč temelji na logiki, po kateri države članice v mejah, ki jih določa, naložijo obveznosti, ki jih morajo spoštovati ponudniki storitev s sedežem na njihovem ozemlju. Natančneje, manevrski prostor držav članic je omejen s prepovedjo naložitve splošne obveznosti za nadzor, kot to določa člen 15 te direktive.

79. Osnovna ureditev, vzpostavljena z Direktivo 2000/31, je bila postopoma dopolnjena s sektorskimi akti, ki zahtevajo vzpostavitev ustreznih ukrepov, da se zavarujejo določene kategorije uporabnikov posebnih vsebin, kot so teroristične vsebine ali vsebine, ki vključujejo otroško pornografijo.[38]

80. Pred nedavnim je zakonodajalec Unije precej spremenil pravni okvir, ki se uporablja za spletne platforme. Digital Services Act namreč razlikuje med obveznostmi platform glede na nekatera merila in v določenem obsegu ureja tudi vprašanje moderiranja nezakonitih **vsebin**.[39] Vendar se ta novi pravni okvir za obravnavano zadevo ne uporablja in Sodišče po mojem mnenju ne bi smelo po sodni poti uvesti obveznosti, ki z Direktivo 2000/31, ki se uporablja za dejansko stanje iz postopka v glavni stvari, ne samo ni določena, ampak je poleg tega v nasprotju s členom 15 te direktive.

(b) Ponovno distribuiranje vsebine objavljenih oglasov

81. Drugi vidik, na katerega predložitveno sodišče opozarja Sodišče, se nanaša na okoliščino, da je družba Russmedia sporni oglas na zahtevo tožeče stranke v postopku v glavni stvari sicer odstranila s svoje spletne tržnice, vendar je ta oglas še vedno dostopen na številnih drugih spletnih mestih, ki so ga z navedbo prvotnega vira poobjavila na podlagi objave na spletni tržnici družbe Russmedia. Predložitveno sodišče ne postavlja neposredno vprašanja v zvezi s to okoliščino z vidika Direktive 2000/31. Napotuje pa nanjo v okviru četrtega vprašanja, ki se nanaša na ukrepe, ki se zahtevajo na podlagi SUVP, da se zagotovi varnost obdelave osebnih podatkov. Vendar sta stranki na obravnavi v odgovor na vprašanja Sodišča o navedeni okoliščini razpravljali v okviru pogoja za izvzetje iz odgovornosti na podlagi člena 14(1)(b) te direktive. Ob upoštevanju teh preudarkov in da bi predložitvenemu sodišču dal koristen odgovor, bom analiziral vprašanje, ali je pogoj iz člena 14(1)(b) Direktive 2000/31 izpolnjen, kadar ponudnik storitev gostovanja, potem ko se je seznanil z dejstvi ali okoliščinami, na podlagi katerih je mogoče zlahka prepoznati nezakonitost shranjene informacije, to informacijo nemudoma odstrani s svojega spletnega mesta, vendar je ta še vedno dostopna na drugih spletnih mestih, ki so jo poobjavila na podlagi objave na spletnem mestu tega ponudnika storitev gostovanja.

[36] Glej v tem smislu moje sklepne predloge v zadevah Airbnb Ireland in drugi (od C-662/22 do C-667/22, EU:C:2024:18, točki 4 in 5).

[37] Glej člene od 5 do 7 in 10 Direktive 2000/31.

[38] Za ponazoritev glej člen 5 Uredbe (EU) 2021/784 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2021 o obravnavanju razširjanja terorističnih spletnih vsebin (UL 2021, L 172, str. 79) in člen 28b Direktive 2010/13/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2010 o usklajevanju nekaterih zakonov in drugih predpisov držav članic o opravljanju avdiovizualnih medijskih storitev (Direktiva o avdiovizualnih medijskih storitvah) (UL 2010, L 95, str. 1, in popravek v UL 2010, L 263, str. 15), kakor je bila spremenjena z Direktivo (EU) 2018/1808 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. novembra 2018 (UL 2018, L 303, str. 69).

[39] Glej člen 35(1)(c) Digital Services Act.

82. V zvezi s tem predložitveno sodišče ne pojasnjuje, ali je upravljavcem drugih spletnih mest sporni oglas ponovno distribuirala družba Russmedia ali pa so ga ti kopirali, ne da bi navedena družba to vedela. O tem se je razpravljalo na obravnavi. Da bi predložitvenemu sodišču zagotovil koristen odgovor, bom preučil ta primera.

(1) Poobjava spornega oglasa s strani partnerjev

83. Komisija je na obravnavi nakazala, da bi lahko družba Russmedia v skladu s splošnimi pogoji uporabe svoje spletne tržnice partnerjem, s katerimi ima sklenjeno pogodbeno razmerje in so navedeni na njenem spletnem mestu – in s katerimi so torej uporabniki oglaševalci seznanjeni – posredovala oglase, ki jih je objavila na svoji spletni tržnici.

84. Vprašanje, ki se lahko postavlja, je, ali je v takem primeru storitev, ki jo zagotavlja upravljavec spletne tržnice, *nevtralno* gostovanje informacij, shranjenih na zahtevo naslovnika njegove storitve. Ne smemo namreč pozabiti, da se člen 14(1) Direktive 2000/31 uporablja le, če ponudnik zagotavlja tako storitev.

85. V zvezi s tem ugotavljam, da je vloga upravljavca spletne tržnice, kadar individualizirano in/ali s človeško pomočjo partnerjem posreduje informacije, ki mu jih zagotovi naslovnik njegove storitve, da jih ti objavijo na drugih spletnih mestih, podobna vlogi promotorja teh informacij. V takem primeru dvomim, da storitev tega upravljavca v celoti spada na področje uporabe člena 14(1) Direktive 2000/31. Nasprotno, kadar informacije, shranjene na zahtevo uporabnika poobjavijo upravljavci drugih spletnih mest in je vloga prvonavedenega upravljavca zgolj tehnična in avtomatizirana, bi bilo mogoče šteti, da se ta določba zanj v celoti uporablja.

86. Po teh pojasnilih je treba ugotoviti, da predložitvena odločba ne vsebuje dejanskih elementov, na podlagi katerih bi bilo mogoče opredeliti, katera od teh predpostavk ustreza položaju iz zadeve v glavni stvari. Še pomembneje, vprašanje, ali je pogoj iz člena 14(1)(b) Direktive 2000/31 izpolnjen, se postavlja le, če je mogoče družbo Russmedia opredeliti kot „ponudnika storitev gostovanja“ v smislu te določbe. Pogoj, določen s členom 14(1)(b) te direktive, bom torej analiziral na podlagi premise, da je družba Russmedia ponudnica storitev gostovanja v smislu te določbe in da so partnerji te družbe sporni oglas poobjavili pod pogoji, kakršne je navedla Komisija na obravnavi.[40]

87. V zvezi s tem na besedilni ravni člen 14(1)(b) Direktive 2000/31 določa, da mora ponudnik storitev gostovanja, da zanj velja izvzetje iz odgovornosti, nemudoma ukrepati in nezakonite informacije odstraniti ali onemogočiti dostop do njih. Tako v tej določbi ni zgolj navedeno, da mora ponudnik storitev gostovanja odstraniti ali onemogočiti dostop do nezakonite informacije. Zakonodajalec se je namreč odločil za odprto formulacijo, v skladu s katero mora ponudnik storitve v bistvu nemudoma končati nezakonito dejavnost, ki poteka prek njegove storitve ali na njej.

88. Formulacijo tega pogoja bi sicer res lahko razumeli v smislu, da zakonodajalec Unije ni želel določiti konkretne rezultate, ki jih je treba doseči, ampak zgolj to, da si je treba za navedeno prizadevati. Vendar formulacija člena 14(1)(b) Direktive 2000/31 dopušča tudi nekaj manevrskega prostora za ponudnika storitev („odstrani *ali* onemogoči dostop do podatka“), kar mu omogoča sprejetje ustreznega, sorazmernega in učinkovitega ukrepa. Taka razlaga te določbe je potrebna glede na več uvodnih izjav te direktive.

[40] Glej točko 83 teh sklepnih predlogov.

89. V uvodni izjavi 46 Direktive 2000/31 je namreč navedeno, da je treba odstranitev podatkov opraviti v skladu s „postopk[i] na nacionalni ravni“ in da ta direktiva „ne posega v možnost držav članic, da predpišejo posebne zahteve, ki jih je treba nemudoma izpolniti pred odstranitvijo ali blokado podatkov“. Vendar nič ne kaže na to, da bi bili taki postopki in zahteve določeni z nacionalno zakonodajo, ki se uporablja.

90. Vsekakor je v uvodni izjavi 41 Direktive 2000/31 navedeno, da ta direktiva vzpostavlja ravnotežje med različnimi interesi in določa načela, na katerih lahko temeljijo dogovori in standardi v tej panogi. Kar natančneje zadeva pogoj iz člena 14(1)(b) te direktive, je v njeni uvodni izjavi 46 določeno, da mora ponudnik storitev podatke odstraniti ali onemogočiti dostop do njih ob upoštevanju načela svobodnega izražanja mnenja. Sodišče je pojasnilo, da je izvzetje iz odgovornosti na podlagi člena 14(1) navedene direktive izraz ravnotežja, ki se želi s to direktivo vzpostaviti med različnimi zadevnimi interesi, med katerimi je spoštovanje svobode izražanja, zagotovljeno s členom 11 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina). [41]

91. Na podlagi tega sklepam, da je treba odstranitev nezakonite informacije, če naj se pogoj iz člena 14(1)(b) Direktive 2000/31 obravnava kot izpolnjen, izvesti ob spoštovanju potrebne uskladitve zahtev, povezanih z varstvom teh različnih pravic in svoboščin, ter pravičnega ravnotežja med njimi.

92. V zvezi s tem je po eni strani podobno kot spoštovanje svobode izražanja, ki je zagotovljeno z Listino in je navedeno v uvodni izjavi 46 Direktive 2000/31, z Listino – v členu 7 – zagotovljeno tudi spoštovanje zasebnega življenja. Po drugi strani ob upoštevanju potrebe po vzpostavitvi ravnotežja med zadevnimi interesi cilja učinkovitega varovanja ugleda in časti oseb ni mogoče doseči tako, da bi se ponudniku storitev gostovanja naložile pretirane obveznosti. [42]

93. V teh okoliščinah mora za to, da se pogoj iz člena 14(1)(b) Direktive 2000/31 obravnava kot izpolnjen ob upoštevanju zadevnih pravic, ponudnik storitev gostovanja, katerega storitev se uporablja za ponovno distribuiranje informacij, ki jih shranjuje, njegovim pogodbenim partnerjem, sprejeti razumne ukrepe za to, da navedeno vsebino po potrebi odstranijo ali onemogočijo tudi njegovi partnerji. Lahko bi bila na primer v pogodbe, sklenjene s temi partnerji, vključena določba v zvezi s tem.

(2) Poobjava spornega oglasa s strani tretjih oseb

94. Na obravnavi se je razpravljalo ne le o primeru, ko oglas poobjavijo partnerji upravljavca spletne tržnice, ampak tudi o primeru, ko javno dostopen oglas poobjavijo tretje osebe, ne da bi navedeni upravljavec to vedel in s tem soglašal. Razpravljalo se je o vprašanju, ali mora upravljavec spletne tržnice ob upoštevanju preudarkov, navedenih v točki 91 teh sklepnih predlogov, za izpolnitev pogoja iz člena 14(1)(b) Direktive 2000/31 sprejeti ukrepe v razmerju do tretjih oseb. Na to vprašanje je treba odgovoriti nikalno.

95. Pogoj, določen v členu 14(1)(b) Direktive 2000/31, namreč temelji na zamisli, da mora ponudnik storitve gostovanja nemudoma sprejeti vse ukrepe v svoji moči za končanje nezakonite dejavnosti, ki poteka prek njegove storitve ali na njej. Nasprotno pa vprašanje, ali je ta pogoj izpolnjen, ne more biti odvisno od ukrepov, nad katerimi nima nadzora.

[41] Glej v tem smislu sodbo YouTube in Cyando (točka 113).

[42] Glej v tem smislu sodbo z dne 3. oktobra 2019, Glawischnig-Piesczek (C-18/18, EU:C:2019:821, točka 44).

96. Ne glede na dodatne pripombe, ki sem jih pravkar navedel glede pogojev, postavljenih s členom 14(1) Direktive 2000/31 za to, da se posredni ponudnik storitev izvzame iz odgovornosti, vztrajam pri predlogu odgovora na prvo vprašanje, ki sem ga navedel v točki 64 teh sklepnih predlogov.

B. Drugo, tretje in četrto vprašanje

97. Predložitveno sodišče z drugim, tretjim in četrtim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 5(1)(b) in (f), člen 6(1)(a) ter člene 7, 24 in 25 SUVP razlagati tako, da mora ponudnik storitev informacijske družbe, katerega dejavnost zajema zagotavljanje gostovanja brezplačnih ali plačljivih oglasov na spletnem mestu na zahtevo njegovih uporabnikov, vnaprej preveriti identiteto oglaševalca (drugo vprašanje) in vsebino objavljenih oglasov (tretje vprašanje) ter sprejeti zaščitne ukrepe, da prepreči in omeji kopiranje ali ponovno distribuiranje vsebine oglasov, ki vsebujejo osebne podatke (četrto vprašanje).

98. Ta vprašanja se nanašajo tudi na člen 2(4) in člen 4, točki 7 in 11, SUVP ter člen 15 Direktive 2000/31. Vendar je za koristen odgovor na ta vprašanja dovolj razložiti določbe SUVP, navedene v prejšnji točki teh sklepnih predlogov, ki določajo obveznosti in odgovornosti akterja, vključenega v obdelavo osebnih podatkov.

99. Poleg tega je treba za odgovor na ta vprašanja uvodoma opredeliti, v kateri vlogi je tak ponudnik vključen v obdelavo osebnih podatkov. V zvezi s tem se zdi, da drugo, tretje in četrto vprašanje temeljijo na premisi, da je družba Russmedia delovala kot „upravljavec“ v smislu člena 4, točka 7, SUVP. Nanašajo se namreč na to določbo in napotujejo na „ponudnik[a] […], ki je upravljavec osebnih podatkov“. Podobno kot Komisiji se mi porajajo dvomi glede take pravne opredelitve. Ker lahko pravna opredelitev upravljavca spletne tržnice vpliva na odgovore na vprašanja za predhodno odločanje, jo bom najprej preučil v skladu s kategorijami, določenimi s SUVP (oddelek 1), nato pa se bom vrnil k vprašanju obveznosti in odgovornosti tega upravljavca (oddelek 2).

1. Pravne opredelitve

(a) Akterji obdelave osebnih podatkov

100. V členu 4, točka 7, SUVP je pojem „upravljavec“ opredeljen kot oseba, ki sama ali skupaj z drugimi določa namene in sredstva obdelave osebnih podatkov. V tej uredbi je naveden še drug akter, vključen v obdelavo podatkov, in sicer „obdelovalec“. Ta je v členu 4, točka 8, navedene uredbe opredeljen kot oseba, ki obdeluje osebne podatke v imenu upravljavca.

101. Na podlagi opredelitve akterja, vključenega v obdelavo podatkov, glede na kategorije iz SUVP se določijo obveznosti in odgovornosti tega akterja. Te obveznosti in odgovornosti so opredeljene z določbami, na katere se nanašajo drugo, tretje in četrto vprašanje.

102. Vsaka obdelava osebnih podatkov mora biti namreč skladna z načeli v zvezi z obdelavo podatkov, določenimi v členu 5(1) SUVP, in izpolnjevati pogoje glede zakonitosti obdelave, naštete v členu 6 te uredbe. Upravljavec je tisti, ki je odgovoren za spoštovanje teh načel[43] in ki mora biti, kadar obdelava temelji na privolitvi, zmožen dokazati, da je posameznik, na katerega se nanašajo

[43] Glej člen 5(2) SUVP.

osebni podatki, privolil v obdelavo podatkov, kot to zahteva člen 7(1) te uredbe. V istem smislu člena 24 in 25 navedene uredbe določata splošne obveznosti upravljavca, da izvede ustrezne tehnične in organizacijske ukrepe, s katerimi zagotovi, da obdelava osebnih podatkov poteka v skladu s to uredbo.

103. Poleg tega se na podlagi statusa, s katerim deluje akter, vključen v obdelavo, določi tudi obseg njegove odgovornosti za kršitve SUVP.

104. V skladu s členom 82(2), prvi stavek, SUVP je namreč „[v]sak upravljavec, vključen v obdelavo, […] odgovoren za škodo, ki jo povzroči obdelava, ki krši to uredbo“. Upravljavec ni odgovoren le za vsako obdelavo osebnih podatkov, ki jo izvede sam, ampak tudi za tisto, ki je izvedena v njegovem imenu.[44] Nasprotno pa je v skladu s členom 82(2), drugi stavek, navedene uredbe „[o]bdelovalec […] odgovoren za škodo, ki jo povzroči obdelava le, kadar ne izpolnjuje obveznosti iz te uredbe, ki so posebej naslovljene na obdelovalce, ali kadar je prekoračil zakonita navodila upravljavca ali ravnal v nasprotju z njimi“.

(b) Namen in sredstva obdelave

105. Za ugotovitev, ali je mogoče subjekt, vključen v obdelavo osebnih podatkov, šteti za upravljavca v smislu člena 4, točka 7, SUVP, je treba preučiti, ali je ta subjekt zaradi svojih ciljev dejansko vplival na določitev *namenov* in *sredstev* te obdelave.

106. Namen obdelave se nanaša na vprašanje, *zakaj* se podatki obdelujejo.[45] Načeloma o tem odloči oseba, ki sproži obdelavo.

107. Meje koncepta „sredstev“ so manj jasne in jih je treba določiti v kontekstu razvoja ekonomskih in tehnoloških struktur, v katerih se podatki obdelujejo. Na splošno velja, da se namen obdelave nanaša na razlog, iz katerega se podatki obdelujejo, medtem ko sredstva odgovarjajo na vprašanje, *kako* bo ta cilj uresničen. Določitev sredstev zajema predvsem odločitev, kateri podatki so obdelani[46], kdo in kako lahko do njih dostopa[47] in, če je mogoče s tako odločitvijo končati postopke obdelave, trajanje obdelave. K določitvi sredstev obdelave prispeva tudi sprejemanje odločitev v zvezi z orodji ali materialnimi oziroma digitalnimi nosilci,[48] s pomočjo katerih se podatki zbirajo, predstavljajo ali razširjajo.

108. Vendar upravljavcu ni treba določiti vseh tehničnih in organizacijskih vidikov obdelave. Odločitev, da se za obdelavo podatkov zadolži obdelovalec, je lahko posledica ne le želje, da se upravljavec razbremeni delovnih obremenitev, ampak tudi dejstva, da ta nima tehničnih znanj ali sredstev, potrebnih za organizacijo obdelave. Tako razlago, ki temelji na ekonomski resničnosti, potrjujejo določbe SUVP.

[44] Glej sodbo z dne 5. decembra 2023, Nacionalinis visuomenės sveikatos centras (C-683/21, EU:C:2023:949, točka 36).

[45] Glej v tem smislu sodbo z dne 11. januarja 2024, État belge (Podatki, ki jih obdeluje uradni list) (C-231/22, EU:C:2024:7, točka 31).

[46] Glej sodbi z dne 5. junija 2018, Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein (C-210/16, EU:C:2018:388, točka 37), in z dne 5. decembra 2023, Nacionalinis visuomenės sveikatos centras (C-683/21, EU:C:2023:949, točka 32), iz katerih je mogoče razumeti, da je oseba, ki ima dejavno vlogo pri določanju kroga oseb, katerih podatki bodo obdelani, in odloča, kateri podatki se bodo obdelovali, upravljavec.

[47] Glej v tem smislu sodbo z dne 11. januarja 2024, État belge (Podatki, ki jih obdeluje uradni list) (C-231/22, EU:C:2024:7, točka 33), iz katere izhaja, da izbira komunikacijskih kanalov, prek katerih lahko tretje osebe dostopajo do podatkov, pomeni določitev sredstev obdelave.

[48] Glej v tem smislu sodbi z dne 29. julija 2019, Fashion ID (C-40/17, EU:C:2019:629, točka 77), in z dne 11. januarja 2024, État belge (Podatki, ki jih obdeluje uradni list) (C-231/22, EU:C:2024:7, točka 33).

109. Čeprav mora namreč v skladu s členom 28(3) SUVP pogodba ali drug pravni akt, na podlagi katerega upravljavec za obdelavo zadolži obdelovalca, določati *namen* obdelave, taka pravna podlaga ne more izčrpno odgovoriti na vprašanje, kako bodo podatki obdelani. Določati mora le vsebino in trajanje obdelave, njeno naravo in namen, vrsto osebnih podatkov in kategorije posameznikov, na katere se ti nanašajo. Po eni strani so s tem občutljiva vprašanja, ki so temeljnega pomena za zakonitost obdelave, pridržana za upravljavca. Po drugi strani obdelovalec, čeprav deluje v imenu upravljavca in ravna v skladu z njegovimi navodili, lahko določi – ali to celo mora storiti – tehnične in organizacijske ukrepe za obdelavo, ne da preseže svojo vlogo obdelovalca. Drugače povedano, določitev *nebistvenih sredstev* obdelave ne zadostuje za to, da se osebi, ki je vključena v obdelavo podatkov, podeli status upravljavca.

110. Predložitveno sodišče bo moralo o tem, ali je mogoče družbo Russmedia obravnavati kot upravljavca, odločiti na podlagi meril, navedenih v točkah od 106 do 109 teh sklepnih predlogov. Da bi nacionalnemu sodišču zagotovil elemente razlage prava Unije, ki bodo zanj koristni pri rešitvi spora, ki mu je bil predložen, bom obravnaval to problematiko.

(c) Upravljavec spletne tržnice in SUVP

111. Uvodoma ugotavljam, da je treba obdelavo osebnih podatkov, vsebovanih v oglasih, ki so objavljeni na spletni tržnici, razlikovati od obdelave podatkov uporabnikov oglaševalcev, ki odprejo račun pri upravljavcu te tržnice z namenom objave svojih oglasov. Odprtje takega računa in druga dejanja v zvezi s podatki, ki jih predloži uporabnik oglaševalec, pomenijo postopke obdelave, za katere je ta upravljavec odgovoren z vidika SUVP. Upravljavec v bistvu odloči, kateri podatki so potrebni za registracijo računa, in ob vzpostavitvi tega postopka registracije uporabnikov oglaševalcev določi namen njihove obdelave.

112. V predložitveni odločbi je izpostavljeno vprašanje, ali upravljavec spletne tržnice zaradi svojih ciljev vpliva tudi na določitev namenov in sredstev obdelave osebnih podatkov, ki bi jih lahko vsebovali oglasi, objavljeni na njegovi spletni tržnici.

113. Kar v zvezi s tem zadeva *namen obdelave* podatkov, vsebovanih v oglasu, objavljenem na spletu, je ta na splošno na spletni tržnici objavljen zaradi javne promocije izdelka ali storitve, ki ga ali jo ponuja uporabnik oglaševalec. Ta namen torej določi zadevni uporabnik oglaševalec. Nasprotno, ne zdi se, da bi upravljavec te spletne tržnice zaradi svojih ciljev vplival na razlog, iz katerega so ti oglasi objavljeni. Zadeva, ki jo obravnavamo, je popolna ponazoritev te posebnosti delovanja spletne tržnice. Sporni oglas je bil namreč na spletu objavljen ne zaradi promocije storitve uporabnika oglaševalca, ampak zato, da bi škodoval tožeči stranki v postopku v glavni stvari. Upravljavec ni vplival na obžalovanja vreden motiv avtorja tega oglasa.

114. Kar zadeva določitev *sredstev obdelave*, je uporabnik oglaševalec tisti, ki vpliva na odgovor na vprašanje, kako se podatki obdelujejo. Uporabnik oglaševalec namreč odloči, ali so podatki – in po potrebi kateri – vključeni v oglas. Nasprotno, zelo verjetno je, da upravljavec spletne tržnice sploh ne ve, da oglas vsebuje osebne podatke. Čeprav poleg tega drži, da ta upravljavec določi obliko oglasov za objavo ter druge tehnične in organizacijske vidike delovanja te spletne tržnice, ob upoštevanju preudarkov, ki sem jih navedel v točki 109 teh sklepnih predlogov, ugotavljam, da vpliv navedenega upravljavca na nebistvena sredstva obdelave še ne pomeni, da ga je treba šteti za upravljavca osebnih podatkov.

115. Torej se ne zdi, da upravljavec spletne tržnice, kot je družba Russmedia, zaradi svojih ciljev vpliva tudi na določitev namena in sredstev obdelave osebnih podatkov, ki bi jih lahko vsebovali oglasi, objavljeni na tej spletni tržnici. Če je ta upravljavec vključen v obdelavo teh podatkov, deluje kot obdelovalec v imenu uporabnika oglaševalca in na njegovo odgovornost. V teh okoliščinah je treba uporabnike storitve gostovanja opredeliti kot „upravljavce“ v smislu SUVP. [49]

116. Glede na posebnosti obravnavane zadeve je potrebnih še nekaj dodatnih pojasnil k preudarkom, ki sem jih pravkar navedel.

117. Na prvem mestu, ne glede na odgovor na vprašanje, ali je v okviru SUVP posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, mogoče šteti za upravljavca lastnih osebnih podatkov, [50] je treba ugotoviti, da se v obravnavani zadevi podatki, ki jih je vseboval ta oglas, niso nanašali na osebo, ki je sporni oglas objavila na spletu.

118. Na drugem mestu, družba Russmedia si v skladu s splošnimi pogoji uporabe svoje spletne tržnice pridržuje pravico do uporabe informacij, shranjenih na zahtevo uporabnikov oglaševalcev. Lahko jih kopira, distribuira, prenaša, objavlja, reproducira, spreminja, prevaja in daje na voljo partnerjem ter jih odstrani v katerem koli trenutku, tudi brez posebnega razloga za to. Ko se v zvezi s podatki, ki jih vsebuje oglas, izvede tak ukrep, bi bilo mogoče to družbo šteti za upravljavca, kar zadeva konkreten postopek obdelave, z vsemi obveznostmi in odgovornostmi, ki iz tega izhajajo. Neka oseba je namreč lahko odgovorna za obdelave, v zvezi s katerimi določi namene in sredstva. Nasprotno in brez poseganja v morebitno civilno odgovornost, ki jo v zvezi s tem določa nacionalno pravo, se za to osebo ne more šteti, da je upravljavec – v smislu SUVP – predhodnih ali poznejših postopkov v verigi obdelave, za katere ne določa niti namenov niti sredstev. [51]

119. Na tretjem mestu, preudarki, ki sem jih pravkar navedel, ustrezajo stališču delovne skupine iz člena 29 [52] v Mnenju 1/2010 z dne 16. februarja 2010 o pojmih „upravljavec“ in „obdelovalec“ [53]. Po mnenju te delovne skupine je namreč ponudnik internetnih storitev, ki zagotavlja storitve shranjevanja, načeloma obdelovalec osebnih podatkov, ki jih na spletu objavijo njegove stranke, ki uporabljajo storitve tega ponudnika za gostovanje in vzdrževanje svojih spletnih strani. Če pa tak ponudnik podatke, ki jih shranjuje, še naprej obdeluje zaradi osebnih ciljev, postane upravljavec osebnih podatkov za zadevno obdelavo. To stališče ustreza tudi stališču Evropskega odbora za varstvo podatkov v Smernicah 07/2020 o pojmih upravljavec in obdelovalec iz SUVP, sprejetih 7. julija 2021, [54] v skladu s katerimi je ponudnik storitev gostovanja, ki ne določi, ali so podatki, ki jih shranjuje, osebni podatki, in podatkov ne obdeluje na noben drug način, razen da jih shranjuje v imenu svoje stranke, obdelovalec.

[49] Glej v tem smislu van der Sloot, B., „Welcome to the Jungle: The Liability of Internet Intermediaries for Privacy Violations in Europe“, *Jipitec*, zvezek 6, št. 3, 2015, str. 217.

[50] Glej v zvezi s to problematiko Helberger, N, in van Hoboken, J, „Little Brother Is Tagging You – Legal and Policy Implications of Amateur Data Controllers“, *Computers Law International* (*CRi*), št. 4, 2010, št. 4, 2010, str. 101 in naslednje, ter Finck, M., „Cobwebs of Control: The Two Imaginations of the data controller in EU law“, *International Data Privacy Law*, 2021, zvezek 11, št. 4, 2021, str. od 338 do 341.

[51] Glej v tem smislu sodbo z dne 29. julija 2019, Fashion ID (C-40/17, EU:C:2019:629, točka 74).

[52] Z začetkom veljavnosti SUVP je to delovno skupino nadomestil Evropski odbor za varstvo podatkov; glej člen 68 in člen 94(2) te uredbe.

[53] Dostopno na naslednji spletni strani: https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2010/wp169_fr.pdf, str. 27.

[54] Dostopno na naslednji spletni strani: https://www.edpb.europa.eu/system/files/2023-10/edpb_guidelines_202007_controllerprocessor_final_fr.pdf (europa.eu), točka 40.

120. Tako bi moralo po mojem mnenju Sodišče ob pridržku preverjanj dejanskega stanja, ki jih mora opraviti predložitveno sodišče, to sodišče opozoriti na primernost ponovnega razmisleka o opredelitvi vloge družbe Russmedia. Podobno kot Komisija namreč menim, da ta družba v zvezi z obdelavami, ki izhajajo iz objave spornega oglasa, ni v vlogi upravljavca, ampak obdelovalca. Na podlagi te premise bom zdaj preučil drugo, tretje in četrto vprašanje.

2. Obveznosti in odgovornosti upravljavca spletne tržnice

(a) Primer, ko se upravljavec spletne tržnice v zvezi z obdelavo podatkov, ki jih vsebujejo oglasi, šteje za obdelovalca

121. V okviru obveznosti in odgovornosti, ki jih nosi upravljavec spletne tržnice v skladu s SUVP, je upoštevno razlikovanje med obdelavo osebnih podatkov, ki jih vsebujejo oglasi, objavljeni na tej spletni tržnici, na eni strani in obdelavo podatkov uporabnikov oglaševalcev, ki pri njem odprejo račun, na drugi strani.

(1) Obdelava podatkov, ki jih vsebujejo oglasi

122. Če bi bila družba Russmedia v zvezi z obdelavo osebnih podatkov, vsebovanih v oglasih, dejansko obdelovalec, ji ne bi bilo treba preverjati, ali je bila obdelava dovoljena in zakonita. Kot sem namreč navedel,[55] je v skladu z določbami, na katere se nanaša drugo vprašanje, upravljavec osebnih podatkov tisti, ki nosi odgovornost za spoštovanje načel glede njihove obdelave. V istem smislu obdelovalcu v skladu z določbami, na katere se nanaša tretje vprašanje, ni treba niti vnaprej preveriti vsebine informacij, ki se obdelujejo.

123. Kar zadeva četrto vprašanje, se to nanaša na to, ali bi morala družba Russmedia sprejeti zaščitne ukrepe, da bi preprečila in omejila kopiranje ali ponovno distribuiranje vsebine oglasov, ki vsebujejo osebne podatke. To vprašanje se nanaša na razlago člena 5(1)(b) in (f) ter členov 24 in 25 SUVP. Tudi te določbe se nanašajo na obveznosti, ki niso naložene obdelovalcu, ampak upravljavcu.

124. Ob tem člen 32 SUVP določa obveznosti upravljavca in morebitnega obdelovalca v zvezi z varnostjo te obdelave.[56]

125. Natančneje, člen 32(1) SUVP določa, da upravljavec in obdelovalec izvajata ustrezne tehnične in organizacijske ukrepe za zagotovitev ravni varnosti, ki ustreza tveganju, ki ga predstavlja obdelava, ob upoštevanju najnovejšega tehnološkega razvoja, stroškov izvajanja ter narave, obsega, okoliščin in namenov obdelave ter tveganj. Prav tako člen 32(2) te uredbe določa, da se pri določanju ustrezne ravni varnosti upoštevajo zlasti tveganja, ki jih pomeni obdelava, zlasti zaradi nenamernega ali nezakonitega uničenja, izgube, spremembe, nepooblaščenega razkritja ali dostopa do osebnih podatkov.

126. S členom 32(2) SUVP, kolikor se nanaša na obveznosti obdelovalca, se predpostavlja, da je obdelava podatkov v skladu z navodili upravljavca dovoljena in zakonita. Obdelovalcu ne more biti naložena obveznost nadzora nad dejanji upravljavca, v imenu katerega obdeluje podatke. Mora pa sprejeti ukrepe za zagotovitev varnosti obdelave osebnih podatkov zoper posege tretjih

[55] Glej točko 102 teh sklepnih predlogov.

[56] Glej v tem smislu sodbo z dne 25. januarja 2024, MediaMarktSaturn (C-687/21, EU:C:2024:72).

oseb. Člen 32(1) te uredbe namreč v bistvu konkretizira načeli celovitosti in zaupnosti iz njenega člena 5(1)(f).[57] V skladu s tema načeloma morajo biti podatki s strani upravljavca ali v njegovem imenu obdelani na način, ki zagotavlja ustrezno varnost teh podatkov, vključno z zaščito pred nedovoljeno ali nezakonito obdelavo ter pred izgubo.

127. Če lahko oglase, objavljene na spletni tržnici, v skladu s splošnimi pogoji njene uporabe poobjavijo upravljavci drugih spletnih mest, ki so na njej navedeni in so torej uporabniki oglaševalci vnaprej seznanjeni z njimi, bi moral obdelovalec izvajati ukrepe, ki bi mu omogočili, da sproži odstranitev oglasov, ki jih je odstranil s svoje platforme. Lahko se namreč izkaže, da obdelava ni ali ni več zakonita in platforma, prek katere se izvede ponovno distribuiranje oglasa, bi morala biti zmožna končati kršitev SUVP tudi pri svojih partnerjih. Tak rezultat je skladen z rezultatom, ki se nanaša na izpolnitev pogoja iz člena 14(1)(b) Direktive 2000/31 s strani ponudnika storitve gostovanja.[58]

128. V nasprotju s tem, za kar se zdi, da predpostavlja predložitveno sodišče v četrtem vprašanju, pa se ne zdi, da bi moral obdelovalec preprečiti ali omejiti kopiranje ali ponovno distribuiranje oglasov, ki vsebujejo osebne podatke. Obdelovalec namreč ni pristojen za to, da določi, kdo in kako lahko dostopa do njih.

(2) Obdelava podatkov uporabnikov oglaševalcev

129. Obveznosti in odgovornosti upravljavca spletne tržnice so večje, kar zadeva obdelavo podatkov uporabnikov oglaševalcev, ki pri njem odprejo račun. V okviru te obdelave je upravljavec navedene tržnice upravljavec osebnih podatkov, zato se zanj v celoti uporabljata člena 24 in 25 SUVP.[59]

130. Člen 24 SUVP določa splošno obveznost upravljavca, da izvaja ustrezne tehnične in organizacijske ukrepe, zato da zagotovi, da se obdelava izvaja v skladu s to uredbo. Člen 25 navedene uredbe upravljavcu nalaga, da tako v času določanja sredstev obdelave kot tudi v času same obdelave izvaja ustrezne tehnične in organizacijske ukrepe, ki so oblikovani za učinkovito izvajanje načel varstva podatkov, ter v obdelavo vključi potrebne zaščitne ukrepe, da se izpolnijo zahteve te uredbe in zaščitijo pravice posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki.

131. Tako je iz členov 24 in 25 SUVP razvidno, da je treba z zadevnimi ukrepi odgovoriti na posebna tveganja konteksta, v katerem se osebni podatki obdelujejo. Opredelitev posebnih tveganj in določitev ustreznih ukrepov je treba sicer res prepustiti presoji predložitvenega sodišča, ki ima na voljo vse elemente dejanskega stanja v zvezi z vsemi upoštevnimi merili z vidika teh določb, vendar bi želel kljub vsemu dodati spodaj navedena pojasnila.

132. Kot je navedeno v uvodni izjavi 75 SUVP, lahko obdelava podatkov povzroči tveganja za pravice in svoboščine fizičnih oseb, zlasti kadar lahko privede do kraje identitete in kadar bi bilo lahko posameznikom, na katere se nanašajo osebni podatki, preprečeno izvajanje nadzora nad svojimi osebnimi podatki. Na splošno se namreč identiteta ukrade z namenom uresničitve goljufij v škodo posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, ali tretje osebe. Kar poleg tega

[57] Glej v tem smislu sodbo z dne 21. decembra 2023, Krankenversicherung Nordrhein (C-667/21, EU:C:2023:1022, točka 68).

[58] Glej točko 93 teh sklepnih predlogov.

[59] Glej točko 111 teh sklepnih predlogov.

zadeva spletne platforme, lahko zaradi njihove neodgovorne uporabe pride do kršitve pravic fizičnih oseb, ta tveganja pa se še okrepijo zaradi možnosti, da bo oseba, odgovorna za to kršitev, delovala povsem nekaznovano.

133. Če torej upravljavec osebnih podatkov upravlja spletno tržnico, dostopno uporabnikom oglaševalcem, ki lahko med uporabo te tržnice ukradejo identiteto druge osebe za namene goljufije, mora izvajati ukrepe, s katerimi je mogoče to tveganje omiliti. Kot se zahteva s členom 25 SUVP, mora upravljavec osebnih podatkov, da izpolni zahteve iz te uredbe in zavaruje pravice posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, upoštevati to tveganje tako v času določitve sredstev obdelave kot tudi v času same obdelave.

134. V teh okoliščinah menim, da mora upravljavec spletne tržnice določiti tehnične ali organizacijske ukrepe, s katerimi lahko preveri identiteto uporabnikov oglaševalcev. S takim preverjanjem bi se po eni strani omejilo tveganje nezakonite ali nepoštene obdelave osebnih podatkov z vidika posameznika, na katerega se ti nanašajo, po drugi strani pa bi se lahko na ta način borili proti neodgovorni uporabi te spletne tržnice, saj bi se zmanjšal občutek nekaznovanosti anonimnih uporabnikov.

135. K temu moram še dodati, da predpostavka anonimne uporabe interneta ne izključuje preverjanja identitete uporabnikov oglaševalcev. Ni treba, da so podatki uporabnika oglaševalca dostopni vsem uporabnikom platforme. Lahko jih preveri in hrani le upravljavec osebnih podatkov, da lahko izpolni obveznosti, ki so mu naložene s SUVP. Upravljavec spletne tržnice lahko za preverjanje zahteva predložitev telefonske številke, ki jo uporabi za potrditev registracije. Taka rešitev za spletne platforme ni neobičajna.

136. Res je, da s takim ukrepom ni mogoče odpraviti vseh tveganj kraje identitete. Vendar se s SUVP upravljavcu nalaga le, da sprejme tehnične in organizacijske ukrepe, katerih namen je, da se v največji možni meri prepreči kakršna koli kršitev osebnih podatkov.[60] Torej ne gre za obveznost rezultata, ampak za obveznost prizadevanja. Vsekakor je v predložitveni odločbi nakazano, da ni družba Russmedia sprejela nobenega ukrepa, s katerim bi lahko opravila nadzor nad identiteto avtorja spornega oglasa v času registracije ali objave tega oglasa.

137. V teh okoliščinah predlagam, naj se na drugo, tretje in četrto vprašanje odgovori, da je treba člen 5(1)(f), člen 6(1)(a) ter člene 7, 24 in 25 SUVP razlagati tako, da ponudnik storitev informacijske družbe, katerega dejavnost zajema zagotavljanje gostovanja brezplačnih ali plačljivih oglasov na spletnem mestu na zahtevo uporabnikov, deluje kot obdelovalec, kar zadeva osebne podatke, ki jih vsebujejo oglasi, objavljeni na njegovi spletni tržnici. V tem okviru mu ni treba preverjati vsebine objavljenih oglasov ali izvajati zaščitnih ukrepov, s katerimi prepreči ali omeji kopiranje in ponovno distribuiranje vsebine oglasov, objavljenih z njegovim posredovanjem. Mora pa kljub vsemu izvajati ustrezne organizacijske in tehnične ukrepe, s katerimi zagotovi varnost obdelave v razmerju do tretjih oseb. Nasprotno, tak ponudnik storitev deluje kot upravljavec, kar zadeva osebne podatke uporabnikov oglaševalcev, registriranih na njegovem spletnem mestu. V tem okviru mora preveriti identiteto teh uporabnikov oglaševalcev.

[60] Glej v tem smislu sodbo z dne 14. decembra 2023, Natsionalna agentsia za prihodite (C-340/21, EU:C:2023:986, točka 30).

138. Zdaj bom zaradi izčrpnosti in za primer, da se Sodišče ne bi strinjalo z mojo analizo, na kratko preučil še obveznosti in odgovornosti upravljavca spletne tržnice, ki se šteje za upravljavca osebnih podatkov v smislu člena 4, točka 7, SUVP, kar zadeva osebne podatke, ki jih vsebujejo oglasi, objavljeni na spletni tržnici. Kot sem namreč že navedel,[61] se zdi, da drugo, tretje in četrto vprašanje temeljijo na premisi, da družba Russmedia deluje kot „upravljavec“.

(b) Primer, ko se upravljavec spletne tržnice šteje za upravljavca osebnih podatkov, ki jih vsebujejo oglasi

139. Uvodoma ugotavljam, da zaradi dejstva, da je upravljavec spletne tržnice upravljavec osebnih podatkov, še ni nujno, da ni mogoče tudi uporabnika, ki oglašuje na tej spletni tržnici, obravnavati kot upravljavca osebnih podatkov.[62]

140. SUVP namreč priznava obstoj solidarne odgovornosti, ki pa ne pomeni nujno enake odgovornosti različnih gospodarskih subjektov, ki jih zadeva obdelava osebnih podatkov. Nasprotno, ti subjekti so lahko udeleženi v različnih fazah te obdelave in v različnih obsegih, tako da je treba raven odgovornosti vsakega od njih oceniti ob upoštevanju vseh upoštevnih okoliščin posameznega primera.

141. Vendar se bom osredotočil na obveznosti in odgovornosti upravljavca spletne tržnice, saj se obravnavana zadeva nanaša na odgovornost takega upravljavca za obdelavo osebnih podatkov, ki jih vsebuje oglas, objavljen na njegovi spletni tržnici.

142. Namen drugega in tretjega vprašanja je opredeliti, ali mora upravljavec spletnega mesta pred objavo oglasa preveriti identiteto osebe, ki objavlja oglas, oziroma osebe, na katero se ta nanaša, in vsebino oglasov, ki jih pošljejo uporabniki.

143. V zvezi s tem nisem prepričan, da mora upravljavec spletne tržnice zagotoviti, da je uporabnik oglaševalec dejansko posameznik, na katerega se nanašajo podatki iz oglasa. Spletno tržnico lahko namreč uporablja tudi uporabnik oglaševalec za objavo oglasa v zvezi z drugo osebo.

144. Vendar mora upravljavec preveriti, ali obdelava osebnih podatkov temelji na privolitvi posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, ali pa temelji na drugi legitimni podlagi, določeni z zakonom. Taka obveznost mu je naložena s členom 5(1)(a), členom 6(1) in členom 7(1) SUVP.

145. Tako se mora upravljavec spletne tržnice, če deluje kot upravljavec osebnih podatkov, prepričati, da je oseba, katere podatke vsebuje oglas, privolila v obdelavo. Logično je, da mora preveriti tudi vsebino vsakega oglasa, ki ga naloži uporabnik oglaševalec, da tako preveri, ali vsebuje osebne podatke.

146. V skladu z načelom poštenosti iz člena 5(1)(a) SUVP mora upravljavec zagotoviti tudi, da se podatki obdelujejo pošteno v razmerju do posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki. Poleg tega mora v skladu s členoma 24 in 25 te uredbe izvesti tudi tehnične in organizacijske ukrepe, s katerimi zagotovi, da se obdelava izvaja v skladu z navedeno uredbo. Ob tem mora upoštevati posebna tveganja konteksta, v katerem se podatki obdelujejo.

[61] Glej točko 99 teh sklepnih predlogov.

[62] Glej v zvezi s to problematiko točko 115 teh sklepnih predlogov.

147. Obdelava osebnih podatkov, ki so javno dostopni v spletnem okolju, lahko povzroči tveganja za pravice in svoboščine fizičnih oseb in, natančneje, premoženjsko ali nepremoženjsko škodo.

148. Če je upravljavec spletne tržnice upravljavec osebnih podatkov, ki jih vsebujejo oglasi, objavljeni na tej tržnici, mora opraviti nadzor nad oglasi pred njihovo spletno objavo, preveriti, ali njihova obdelava temelji na privolitvi posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, ali na drugi legitimni podlagi, določeni z zakonom, in uvesti ukrepe zoper obdelavo, škodljivo za posameznike, na katere se nanašajo osebni podatki. Če teh načel ne spoštuje, se lahko uveljavlja njegova odgovornost za kršitve te uredbe v skladu s členom 82 SUVP.

149. Četrto vprašanje se nanaša na to, ali mora upravljavec spletne tržnice izvajati zaščitne ukrepe, s katerimi prepreči ali omeji kopiranje in ponovno distribuiranje vsebine oglasov, objavljenih z njegovim posredovanjem.

150. Če ob upoštevanju konteksta, v katerem se obdelava izvaja, obstaja možnost, da bodo oglasi poobjavljeni na drugih spletnih mestih in da se bodo osebni podatki pozneje obdelovali na način, nezdružljiv z nameni, za katere so bili zbrani, bi lahko upravljavec osebnih podatkov predvidel izvajanje takih ukrepov, ki morajo biti ustrezni. Nisem pa prepričan, da bi bilo treba upravljavcu spletne tržnice, katere ekonomski smisel z vidika navedenega upravljavca in uporabnikov oglaševalcev je v tem, da so na njej objavljeni oglasi javno dostopni, naložiti obveznost, da omeji ponovno distribuiranje teh oglasov. Poleg tega je običajni namen objave vsebine na spletu na splošno ta, da se dostop do nje omogoči vsem uporabnikom interneta, kar pomeni obliko ponovnega distribuiranja. Ob upoštevanju preudarkov, ki sem jih navedel v točki 148 teh sklepnih predlogov, pa sporni oglas na spletni tržnici družbe Russmedia vsekakor ne bi smel biti objavljen brez privolitve posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki.

151. Ne glede na pravkar navedene dodatne pripombe v zvezi z obveznostmi in odgovornostmi upravljavca osebnih podatkov, vztrajam pri stališču, da je upravljavec spletne tržnice obdelovalec osebnih podatkov, ki jih vsebujejo oglasi, objavljeni na tej tržnici.[63] V teh okoliščinah je treba preučiti še povezavo med Direktivo 2000/31 in SUVP.

C. Povezava med ureditvijo na podlagi Direktive 2000/31 in ureditvijo na podlagi SUVP

152. Drugo in tretje vprašanje se med drugim nanašata na člen 2(4) SUVP, ki zadeva povezavo med to uredbo in Direktivo 2000/31. Poleg tega se nanašata tako na določbe navedene uredbe, ki določajo obveznosti in odgovornosti upravljavca, kot tudi na člen 15 te direktive. Torej je z njima predpostavljena vzporedna uporaba SUVP in navedene direktive.

153. Vendar moram pred obravnavo take vzporedne uporabe teh dveh instrumentov prava Unije (oddelek 2) ugotoviti, da obstaja določeno neskladje med hipotezo iz prvega vprašanja ter tisto iz drugega, tretjega in četrtega vprašanja (oddelek 1).

[63] Glej točko 137 teh sklepnih predlogov.

1. Nevtralni ponudnik storitev gostovanja kot upravljavec

154. Naj spomnim, da iz moje analize izhaja, da je družba Russmedia, kar zadeva obdelavo osebnih podatkov, ki jih vsebujejo oglasi, objavljeni na njeni spletni tržnici, delovala kot obdelovalec.[64] Vendar je delovna hipoteza predložitvenega sodišča ta, da je navedena družba delovala kot upravljavec. V teh okoliščinah se s predložitveno odločbo odpira vprašanje, ali lahko upravljavec spletne tržnice hkrati sedi na dveh stolih ter je tako hkrati nevtralen ponudnik storitev gostovanja informacij, shranjenih na zahtevo uporabnikov njegove storitve, v smislu člena 14(1) Direktive 2000/31 in upravljavec osebnih podatkov, ki jih vsebujejo te informacije. Po eni strani se namreč s prvim vprašanjem poizveduje, ali je družba Russmedia posredni ponudnik storitev v smislu oddelka 4 poglavja II te direktive. Po drugi strani se zdi, da drugo, tretje in četrto vprašanje izhajajo iz premise, da je treba to družbo opredeliti kot „upravljavca“ v smislu SUVP.

155. V zvezi s tem se zavedam, da Sodišče v svoji sodni praksi ni izključilo možnosti, da ima lahko upravljavec osebnih podatkov v smislu SUVP nevtralno vlogo, kar zadeva informacije, ki jih vsebujejo ti podatki, in se tako zanj lahko uporablja izvzetje iz odgovornosti na podlagi člena 14(1) Direktive 2000/31. Do take ugotovitve so prišli tudi avtorji pravne teorije, kar zadeva nacionalno sodno prakso posameznih držav.[65]

156. Na prvem mestu, res je, da je Sodišče v sodbi Google Spain in Google menilo, da je upravljavec iskalnika upravljavec v zvezi z osebnimi podatki, vsebovanimi v informacijah, ki jih objavijo ali postavijo na internet tretje osebe in ki jih ta upravljavec najde, indeksira in shrani.[66] Na drugem mestu, Sodišče je v sodbi Google France in Google obravnavalo vprašanje, ali je upravljavec tega iskalnika lahko upravičen do izvzetja iz odgovornosti iz člena 14(1) Direktive 2000/31.[67] Vendar se drugonavedena sodba ni nanašala na upravljanje navedenega iskalnika, ampak na storitev referenciranja. Poleg tega je Sodišče v tej sodbi predložitvenemu sodišču prepustilo presojo, ali vloga tega upravljavca ustreza vlogi posrednega ponudnika storitev v smislu te določbe.[68]

157. Še pomembneje in kot sem že navedel,[69] po eni strani posredni ponudnik storitev, kakršnega si je zamislil zakonodajalec v oddelku 4 poglavja II Direktive 2000/31, ne more imeti vloge, v kateri bi poznal ali nadziral shranjene podatke, in se mora torej omejiti na nevtralno zagotavljanje svoje storitve prek povsem tehnične obdelave. Po drugi strani vloga upravljavca osebnih podatkov vključuje določitev namena in sredstev obdelave teh podatkov ter zlasti vplivanje na to, ali so podatki predmet obdelav, kot so shranjevanje, spreminjanje ali razširjanje, in, če je to primerno, na določitev teh podatkov.[70] Izvajanje takega vpliva ni združljivo z nevtralno vlogo, ki jo mora ohranjati ponudnik storitve informacijske družbe z vidika informacij, shranjenih na zahtevo uporabnikov, da se zanj lahko uporabi izvzetje iz odgovornosti na podlagi člena 14(1) Direktive 2000/31. Kot sem pojasnil,[71] so s SUVP upravljavcu naložene tudi obveznosti in

64 Glej točko 120 teh sklepnih predlogov.

65 Glej v tem smislu Keller, D., „The Right Tools: Europe's Intermediary Liability Law and the EU 2016 General Data Protection Regulation“, *Berkeley Technology Law Journal*, zvezek 33, št. 1, 2018, str. 373.

66 Glej sodbo z dne 13. maja 2014, Google Spain in Google (C-131/12, EU:C:2014:317).

67 Glej sodbo z dne 23. marca 2010, Google France in Google (od C-236/08 do C-238/08, EU:C:2010:159, točke od 106 do 120).

68 Glej sodbo z dne 23. marca 2010, Google France in Google (od C-236/08 do C-238/08, EU:C:2010:159, točke od 114 do 119).

69 Glej točko 49 teh sklepnih predlogov.

70 Glej točke od 113 do 115 teh sklepnih predlogov.

71 Glej točko 148 teh sklepnih predlogov.

odgovornosti, ki od njega zahtevajo proaktivno ukrepanje. Da se spoštujejo načela v zvezi z obdelavo osebnih podatkov, mora biti upravljavec v bistvu seznanjen z zadevnimi podatki in izvajati nadzor nad njimi. Tudi tak nadzor ni združljiv z nevtralno vlogo takega ponudnika.

158. Če tako po eni strani storitev gostovanja zajema shranjevanje informacij, ki z vidika SUVP pomenijo osebne podatke, in se po drugi strani ponudnik te storitve obravnava kot upravljavec v smislu te uredbe, potem vloga navedenega ponudnika ni omejena na nevtralno shranjevanje takih informacij. Zato ima ponudnik take storitve dejavno vlogo v zvezi s temi podatki in je izključen iz izvzetja iz odgovornosti iz člena 14(1) Direktive 2000/31.

159. Neskladje med hipotezo iz prvega vprašanja ter tisto iz drugega, tretjega in četrtega vprašanja potrjuje razlago SUVP, po kateri upravljavec spletne tržnice deluje ne kot upravljavec osebnih podatkov, vsebovanih v oglasih, ki jih shranjuje na zahtevo uporabnikov oglaševalcev, ampak kot obdelovalec teh podatkov.[72]

160. Naj zaradi izčrpnosti še dodam, da ne morem izključiti, da se je zakonodajalec Unije odločil, da ponudniku storitev gostovanja, ki deluje kot upravljavec, ne bo odvzel možnosti uporabe izvzetja iz odgovornosti v okviru Digital Services Act. Čeprav so bili namreč s to uredbo črtani členi od 12 do 15 Direktive 2000/31,[73] so bile te določbe, kot jih razlaga Sodišče, kljub vsemu vključene vanjo. V členu 7 navedene uredbe je dodano, da se „[n]e šteje […], da ponudniki posredniških storitev niso upravičeni do izjem od odgovornosti […] zgolj zato, ker v dobri veri in skrbno opravljajo prostovoljne preiskave na lastno pobudo […] *ali ker izvajajo potrebne ukrepe za zagotavljanje skladnosti z zahtevami prava Unije in nacionalnega prava v skladu s pravom Unije*“.[74] Prvi del te določbe, ki se nanaša na „ukrepe, ki jih ponudnik storitev uvede prostovoljno“, vsebuje elemente, skupne s sodno prakso Sodišča, ki se je izoblikovala že v okviru Direktive 2000/31.[75] Drugi del, ki se nanaša na „ukrepe za zagotavljanje skladnosti z zahtevami prava Unije“ in je bil dodan s to uredbo, bi ponudniku storitev gostovanja omogočil izpolnitev obveznosti, ki so mu naložene s SUVP, in ohranitev vloge nevtralnega posrednega ponudnika storitev. Vendar Direktiva 2000/31 ne vsebuje nobene določbe v zvezi s tem in ni primerno, da bi jo vanjo dodali prek njene razlage.

161. Opredeliti je treba še, ali se lahko akter, vključen v obdelavo osebnih podatkov kot obdelovalec, katerega odgovornost za obdelavo teh podatkov je mogoče uveljavljati zaradi kršitve SUVP, sklicuje na izvzetje iz odgovornosti na podlagi člena 14(1) Direktive 2000/31.

2. Vzporedna uporaba SUVP in Direktive 2000/31

162. Problematika, izpostavljena v predložitveni odločbi, izhaja iz dejstva, da je informacija, shranjena na zahtevo ponudnika storitve, vsebovala osebne podatke, ki so bili obdelani v nasprotju s SUVP. Odtod vprašanje, glede katerega se stranki iz postopka v glavni stvari ne

[72] Glej v zvezi s to pravno opredelitvijo točko 120 teh sklepnih predlogov.

[73] Glej člen 89 Digital Services Act.

[74] Moj poudarek.

[75] Glej v tem smislu sodbo YouTube in Cyando (točka 115).

strinjata in o katerem se že dolgo razpravlja v pravni teoriji[76]: ali se lahko akter, vključen v obdelavo osebnih podatkov, katerega odgovornost je mogoče uveljavljati zaradi kršitve SUVP, sklicuje na izvzetje iz odgovornosti na podlagi člena 14(1) Direktive 2000/31?

163. V zvezi s tem moram ugotoviti, da se v skladu z mojo analizo teh dveh instrumentov prava Unije ponudnik storitve informacijske družbe, ki je upravljavec osebnih podatkov, vsebovanih v informacijah, shranjenih na zahtevo uporabnikov te storitve, ne more sklicevati na izvzetje iz odgovornosti na podlagi člena 14(1) Direktive 2000/31.[77] Torej je namen analize, ki sledi, zgolj opredeliti, ali se lahko ponudnik storitev, ki deluje kot obdelovalec takih podatkov, sklicuje na to izvzetje. Naj spomnim, da na podlagi analize določb SUVP, ki sem jo opravil, Sodišču predlagam, naj šteje, da je družba Russmedia delovala kot obdelovalec.[78]

164. Poleg tega je treba ugotoviti, da predložitveno sodišče ne pojasnjuje, ali je mogoče v sporu o glavni stvari odgovornost družbe Russmedia uveljavljati zaradi kršitve SUVP na podlagi člena 82 te uredbe ali na podlagi pravil o civilni odgovornosti v skladu z nacionalnim pravom. Kršitev pravila v zvezi z varstvom osebnih podatkov lahko namreč hkrati povzroči kršitev še drugih pravil, kot so tista glede varstva potrošnikov[79] in osebnostnih pravic, pri čemer zakonodajalec Unije ni nameraval izčrpno harmonizirati pravnih sredstev, ki so na voljo v primeru kršitve določb SUVP[80].

165. Kar zadeva civilno odgovornost, vsekakor tako Direktiva 2000/31 kot tudi SUVP vsebujeta določbe, ki kažejo na povezavo med tema aktoma prava Unije.

(a) Upoštevne določbe Direktive 2000/31

166. Člen 1(5)(b) Direktive 2000/31, naslovljen „Cilji in področje uporabe“, določa, da se ta direktiva ne uporablja za vprašanja v zvezi s storitvami informacijske družbe, ki jih zajemajo pravila prava Unije, ki se uporabljajo na področju osebnih podatkov. Konkretneje, ta določba napotuje na Direktivo 95/46 in Direktivo 97/66, ki sta bili nadomeščeni s SUVP[81] oziroma Direktivo 2002/58/ES[82].

167. Poleg tega je v uvodni izjavi 14 Direktive 2000/31, ki se nanaša na problematiko iz člena 1(5) te direktive, navedeno, da varstvo posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov urejata le direktivi 95/46 in 97/66, „ki se v celoti uporabljata za storitve informacijske družbe; ker direktivi že oblikujeta pravni okvir [Unije] na področju osebnih podatkov, tega vprašanja zaradi zagotavljanja

[76] Po mnenju nekaterih avtorjev pravne teorije se izvzetje iz odgovornosti iz člena 14(1) Direktive 2000/31 uporablja kumulativno s SUVP. Glej v tem smislu Keller, D., „The Right Tools: Europe's Intermediary Liability Laws and the EU 2016 General Data Protection Regulation“, *Berkeley Technology Law Journal*, 2018, zvezek 33, št. 1, 2018, str. 371, in Sartor, G., „Providers' Liabilities in the New EU Data Protection Regulation: A Threat o Internet Freedoms?“, *International Data Privacy Law*, zvezek 3, št. 1, 2013, str. 5 in 8. Drugi avtorji menijo, da se ti ureditvi ne prekrivata. Glej v tem smislu Riordan, J., *The Liability of Internet Intermediaires*, Oxford, Oxford Univeristy Press, Oxford, str. 383 in 384.

[77] Glej točko 157 teh sklepnih predlogov.

[78] Glej točko 120 teh sklepnih predlogov.

[79] Glej v tem smislu sodbo z dne 28. aprila 2022, Meta Platforms Ireland (C-319/20, EU:C:2022:322, točka 78).

[80] Glej v tem smislu sodbo z dne 4. oktobra 2024, Lindenapotheke (C-21/23, EU:C:2024:846, točka 60).

[81] V skladu s členom 94(2) SUVP se sklicevanja na Direktivo 95/46 štejejo za sklicevanja na to uredbo.

[82] Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. julija 2002 o obdelavi osebnih podatkov in varstvu zasebnosti na področju elektronskih komunikacij (Direktiva o zasebnosti in elektronskih komunikacijah) (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 13, zvezek 29, str. 514). Sklici v pravu Unije na Direktivo 97/66 se v skladu s členom 19 Direktive 2002/58 razumejo kot sklici na zadnjenavedeno direktivo.

nemotenega delovanja notranjega trga in predvsem prostega pretoka osebnih podatkov med državami članicami ni treba obravnavati v [Direktivi 2000/31]; njeno izvajanje in uporaba bi morala biti popolnoma usklajena z načeli o varstvu osebnih podatkov".

168. Sodišče je v preteklosti že obravnavalo razlago člena 1(5)(b) Direktive 2000/31.

169. Na začetku se je namreč v sodbi Promusicae [83] postavilo vprašanje, ali pravo Unije državam članicam nalaga, da za zagotovitev učinkovitega varstva avtorske pravice določijo obveznost sporočanja osebnih podatkov v okviru civilnega postopka. V tej zadevi se je predložitveno sodišče sklicevalo na več direktiv, ki bi bile lahko po njegovem mnenju pravna podlaga take obveznosti.

170. V zvezi s tem je Sodišče menilo, da iz člena 1(5)(b) Direktive 2000/31 izhaja, da taka obveznost, tudi če bi bila s to direktivo določena, ne more posegati v zahteve, povezane z varstvom osebnih podatkov. [84] Zdi se torej, da je Sodišče predvidelo vzporedno uporabo navedene direktive in instrumentov prava Unije, ki se nanašajo na varstvo osebnih podatkov.

171. Sodišče je nato v sodbi La Quadrature du Net in drugi [85] obravnavalo vprašanje, ali Direktiva 2000/31 nasprotuje nacionalni ureditvi, ki ponudnikom dostopa do javnih spletnih komunikacijskih storitev in ponudnikom storitev gostovanja nalaga splošno in neselektivno hrambo osebnih podatkov v zvezi s temi storitvami. Predložitveno sodišče je menilo, da je to vprašanje urejeno s to direktivo in da njen člen 15 sam zase ne določa načelne prepovedi hrambe podatkov v zvezi z ustvarjanjem vsebine, od katere bi bilo mogoče odstopiti le izjemoma. [86]

172. Sodišče je ugotovilo, da se Direktiva 2000/31 na področju varstva zaupnosti sporočil in varstva posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov v okviru storitev informacijske družbe ne uporablja, saj je to varstvo glede na primer urejeno z Direktivo 2002/58 ali s SUVP. [87]

173. Kategoričnost tega odgovora je treba pripisati kontekstu, v katerem je bil dan.

174. Po eni strani namreč ni mogoče spregledati, da se uvodna izjava 15 Direktive 2000/31 nanaša posebej na zaupnost sporočil in navaja, da morajo v skladu z Direktivo 97/66, navedeno v členu 1(5)(b) Direktive 2000/31, „države članice […] prepovedati, da bi tisti, ki ni pošiljatelj ali prejemnik, prestregel ali nadzoroval sporočilo, razen če je to z zakonom dovoljeno". Direktiva 2002/58, ki je nadomestila Direktivo 97/66, potrjuje to prepoved in določa pogoje, pod katerimi lahko države članice od nje odstopijo. Prav tako je v skladu s SUVP manevrski prostor držav članic glede ukrepov odstopanja v zvezi z varstvom osebnih podatkov omejen v členu 23 te uredbe.

175. Po drugi strani je Sodišče, da je prišlo do ugotovitve, navedene v točki 171 teh sklepnih predlogov, navedlo, da varstvo zaupnosti komunikacij in posameznikov v zvezi z obdelavo osebnih podatkov ureja le Direktiva 2002/58 ali SUVP, „pri čemer je treba pojasniti, da varstvo, ki ga želi zagotoviti Direktiva 2000/31, nikakor ne more posegati v zahteve, ki izhajajo iz Direktive 2002/58 in [SUVP]". [88]

[83] Sodba z dne 29. januarja 2008 (C-275/06, EU:C:2008:54, točki 41 in 56).

[84] Glej v tem smislu sodbo z dne 29. januarja 2008, Promusicae (C-275/06, EU:C:2008:54, točka 57).

[85] Sodba z dne 6. oktobra 2020 (C-511/18, C-512/18 in C-520/18, EU:C:2020:791, točka 193).

[86] Glej v tem smislu sodbo z dne 6. oktobra 2020, La Quadrature du Net in drugi (C-511/18, C-512/18 in C-520/18, EU:C:2020:791, točka 194).

[87] Glej sodbo z dne 6. oktobra 2020, La Quadrature du Net in drugi (C-511/18, C-512/18 in C-520/18, EU:C:2020:791, točka 212).

[88] Glej sodbo z dne 6. oktobra 2020, La Quadrature du Net in drugi (C-511/18, C-512/18 in C-520/18, EU:C:2020:791, točka 200).

176. Tako, po eni strani, sodna praksa v zvezi s členom 1(5)(b) Direktive 2000/31 nakazuje, da se ta direktiva ne uporablja za vprašanja, urejena s posebnimi predpisi v okviru Direktive 2002/58 in SUVP. Po drugi strani se Direktiva 2000/31 in pravila prava Unije, ki se uporabljajo na področju osebnih podatkov, uporabljajo vzporedno za katero koli drugo vprašanje, vendar določbe te direktive ne morejo posegati v zahteve, povezane z varstvom takih podatkov.

(b) Upoštevne določbe SUVP

177. Razlaga, ki sem jo navedel v točki 176 teh sklepnih predlogov, je potrjena s členom 2(4) SUVP, ki določa, da ta uredba „ne posega“ v uporabo Direktive 2000/31, zlasti v uporabo pravil o odgovornosti posrednih ponudnikov storitev iz členov od 12 do 15 navedene direktive. [89]

178. Čeprav lahko v terminologiji prava Unije ugotovitev, da pravni instrument ali ena od njegovih določb „ne posega“ v drug instrument, privede do različnih rešitev, je v SUVP pojasnjeno, da ne posega zlasti v posebne določbe Direktive 2000/31. Zakonodajalec Unije je torej želel poudariti, da ta uredba ne omejuje področja uporabe posebnih določb te direktive. Tako ni mogoče šteti, da ima SUVP prednost pred Direktivo 2000/31, ker je bila sprejeta za njo.

(c) Končna pojasnila

179. Ob upoštevanju navedenega sta tako Direktiva 2000/31, kakor jo je razložilo Sodišče [90], kot tudi SUVP [91] strukturirani na način, ki omogoča njuno vzporedno uporabo za vprašanja, ki niso urejena s posebnimi predpisi v okviru te uredbe. Opredeliti je torej še treba, ali SUVP vsebuje določbo, ki ima vlogo, primerljivo z vlogo člena 14(1) te direktive.

180. V zvezi s tem člen 82(3) SUVP določa, da je upravljavec ali obdelovalec, odvisno od primera, izvzet iz odgovornosti za škodo, povzročeno z obdelavo, ki pomeni kršitev te uredbe, „če dokaže, da v nobenem primeru ni odgovoren za dogodek, ki povzroči škodo“. V primeru kršitve varstva osebnih podatkov, ki jo je storila „tretja oseba“ v smislu člena 4, točka 10, navedene uredbe, je upravljavec ali obdelovalec lahko izvzet iz odgovornosti na podlagi člena 82(3) te uredbe, če dokaže, da ni vzročne zveze med njegovo morebitno kršitvijo obveznosti varstva podatkov in škodo, ki jo je utrpel posameznik. [92]

181. Menim, da člen 82(3) SUVP ni določba o izvzetju iz odgovornosti, ki ima vlogo, primerljivo z vlogo člena 14(1) Direktive 2000/31.

182. Člen 14(1) Direktive 2000/31 se namreč uporablja le, če je mogoče posrednega ponudnika storitev v skladu s pravili, ki se uporabljajo zanj, šteti za odgovornega za informacije, shranjene na zahtevo uporabnikov njegove posredniške storitve. Vprašanje možnosti uporabe te določbe se torej postavlja le, če so izpolnjeni pogoji za odgovornost tega ponudnika za shranjene informacije, določeni s pravili, ki se uporabljajo. V zvezi s tem so pogoji za pravico do odškodnine iz člena 82 SUVP določeni v odstavkih od 1 do 3 tega člena. Člen 82(3) te uredbe uvaja le pogoj za

[89] Glej tudi uvodno izjavo 21 SUVP.

[90] Glej točko 176 teh sklepnih predlogov.

[91] Glej točko 178 teh sklepnih predlogov.

[92] Glej sodbo z dne 14. decembra 2023, Natsionalna agentsia za prihodite (C-340/21, EU:C:2023:986, točka 72).

to odgovornost.[93] Odgovornost upravljavca na podlagi člena 82 navedene uredbe je namreč *pogojena z obstojem napake tega upravljavca*, ki se domneva, razen če ta upravljavec dokaže, da dogodka, ki je povzročil škodo, nikakor ni mogoče pripisati njemu v smislu odstavka 3.[94]

183. Obdelovalec, katerega odgovornost je mogoče uveljavljati na podlagi člena 82 SUVP, torej ni izključen iz možnosti uporabe izvzetja iz odgovornosti na podlagi člena 14(1) Direktive 2000/31.

184. Vendar ne kaže spregledati, da je mogoče odgovornost obdelovalca v skladu s členom 82(2), drugi stavek, SUVP uveljavljati le, kadar ne izpolnjuje obveznosti iz te uredbe, ki so posebej naslovljene na obdelovalce, ali kadar je prekoračil zakonita navodila upravljavca ali ravnal v nasprotju z njimi. Obveznosti in odgovornosti upravljavca spletne tržnice, ki v zvezi s podatki, vsebovanimi v oglasih, objavljenih na njegovi platformi, deluje kot obdelovalec, so torej povezane zlasti s členom 32 navedene uredbe.[95]

185. Kot pa sem že navedel, v sporu o glavni stvari ni jasno razvidno, ali je mogoče odgovornost družbe Russmedia zaradi kršitve SUVP uveljavljati na podlagi člena 82 te uredbe ali na podlagi nacionalnih določb. Če je mogoče odgovornost za kršitev navedene uredbe uveljavljat na podlagi nacionalnih določb (tako da se člen 82(3) iste uredbe ne bi uporabljal), je še manj razlogov za izključitev zadevnega subjekta iz uporabe izvzetja iz odgovornosti v skladu s členom 14(1) Direktive 2000/31.

186. Za konec menim, da se akter, vključen v obdelavo osebnih podatkov kot obdelovalec, katerega odgovornost je mogoče uveljavljati zaradi kršitve SUVP, lahko sklicuje na izvzetje iz odgovornosti na podlagi člena 14(1) Direktive 2000/31. Moja ugotovitev glede povezave med tema instrumentoma prava Unije torej ne more spremeniti odgovorov, ki sem jih predlagal na vprašanja za predhodno odločanje.

V. Predlog

187. Glede na vse navedeno Sodišču predlagam, naj na vprašanja za predhodno odločanje, ki jih je postavilo Curtea de Apel Cluj (višje sodišče v Cluju, Romunija), odgovori:

1. Člen 14(1) Direktive 2000/31/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 8. junija 2000 o nekaterih pravnih vidikih storitev informacijske družbe, zlasti elektronskega poslovanja na notranjem trgu (Direktiva o elektronskem poslovanju),

   je treba razlagati tako, da

   se za ponudnika storitve informacijske družbe, ki zajema to, da se uporabnikom daje na voljo spletna tržnica, kjer se objavljajo brezplačni ali plačljivi oglasi, lahko uporabi izvzetje iz odgovornosti v skladu s to določbo, tudi če v splošnih pogojih uporabe svoje spletne tržnice navede, da v zvezi z njeno vsebino sicer res ne uveljavlja lastninske pravice, vendar si vseeno pridržuje pravico do uporabe vsebine, ki se zagotavlja ali objavlja ter naloži na to spletno mesto ali prenaša z njega, vključno s pravico do kopiranja, distribuiranja, prenašanja, objavljanja, reproduciranja, spreminjanja, prevajanja in dajanja te vsebine na voljo partnerjem

[93] Glej v tem smislu sodbo z dne 21. decembra 2023, Krankenversicherung Nordrhein (C-667/21, EU:C:2023:1022, točka 94).

[94] Glej v tem smislu sodbo z dne 4. oktobra 2024, Agentsia po vpisvaniyata (C-200/23, EU:C:2024:827, točka 163).

[95] Glej točko 126 teh sklepnih predlogov.

ter njene odstranitve v katerem koli trenutku, tudi brez posebnega razloga za to, če ta ponudnik ne izvede ukrepov, zaradi katerih bi izgubil status nevtralnega ponudnika storitev gostovanja.

2. Člen 5(1)(f), člen 6(1)(a) ter člene 7, 24 in 25 Uredbe (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov)

   je treba razlagati tako, da

   ponudnik storitev informacijske družbe, katerega dejavnost zajema zagotavljanje gostovanja brezplačnih ali plačljivih oglasov na spletnem mestu na zahtevo uporabnikov, deluje kot obdelovalec, kar zadeva osebne podatke, ki jih vsebujejo oglasi, objavljeni na njegovi spletni tržnici. V tem okviru mu ni treba preverjati vsebine objavljenih oglasov ali izvajati zaščitnih ukrepov, s katerimi prepreči ali omeji kopiranje in ponovno distribuiranje vsebine oglasov, objavljenih z njegovim posredovanjem. Mora pa kljub vsemu izvajati ustrezne organizacijske in tehnične ukrepe, s katerimi zagotovi varnost obdelave v razmerju do tretjih oseb. Nasprotno, tak ponudnik storitev deluje kot upravljavec, kar zadeva osebne podatke uporabnikov oglaševalcev, registriranih na njegovem spletnem mestu. V tem okviru mora preveriti identiteto teh uporabnikov oglaševalcev.